

SADRŽAJ

1. Riječ urednika	3
2. Razmišljanja: Informacije i dezinformacije za gluhe ljude – drugi dio	3
3. Intervju: Prva gluha političarka u Hrvatskoj povijesti	8
4. Razmišljanja: Razmišljanja, pitanja, nedoumice.. – početak...?	10
5. Događanja: 6. Festival Clin d'Oeil 2013	14
6. Zanimljivosti: Znakovni jezik u Kataru	18
7. Kolumna: Gluhi roditelji – čujuća djeca, ili tko je na dobitku?	19
8. Zanimljivosti: Deset navika čujućih koje nerviraju gluhe	20
9. Zanimljivosti: Claudia Gordon – gluha pravica koja je zaposlena u Bijeloj kući	22
10. Zanimljivosti: Gary Malkowsky – gluhi političar iz Kanade	23
11. Zanimljivosti: Evelyn Glennie, glazbenica koja ne čuje	24
12. Stripoteka	26
13. Razmišljanja: 7 stvari koje trebate znati o znakovnom jeziku	30
14. Zanimljivosti: Zašto gluhe osobe tiho kišu	31
15. Stripoteka	32
16. Događanja: 3. Međunarodna izložba gluhih umjetnika – „Stvaralštvo iz tišine“	33
17. Događanja: Eksterni prevodioci za bosanski, srpski, hrvatski, turski i znakovni jezik u bečkim bolnicama	35
18. Zanimljivosti: Škola za gluhe iz 1900. godine	36
19. Događanja	37
20. Zabavni kutak	38

“Pljesak jedne ruke” - Časopis Udruge “Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN” - izlazi 6 puta godišnje.

Adresa: Korčulanska 10, 10000 Zagreb

Telefon: 385 1 618 12 90

Telefaks: 385 1 294 92 75

E-mail: dlan@crodeafweb.net

Web stranica: www.dlan.crodeafweb.net

Žiro-račun: 2402006-1100074154 (Erste Bank)

Matični broj: 1608037

OIB: 51629434968

Odgovorni urednik: Angel Naumovski

Glavna urednica: Petra Podhorsky

Dizajn i priprema za tisak: Lino Ujčić

Lektura: Ana Užbinec

Tisak: Tiskara Ban

Ovaj časopis je financiran sredstvima Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport

Riječ urednika

Dragi čitatelji „Pljeska...“!

Evo nas nakon poduže pauze, od ljeta. Jesen je već duboko uronila u lišće i u nove teme.

Ima ih dosta: jedna od njih je i biranje prve gluhe osobe u političke vode odnosno biranje zastupnice za gluhe. Intervju s njom pročitajte u našem dvobroju.

Kulturna scena je pomalo zamrla dok je ljeto bilo vrlo živo, puno putovanja u strane zemlje i zastupanja naših gluhih „vani“.

Osobno sam prvi puta sudjelova-

la u proslavi Dana gluhih koji se održava zadnju subotu u mjesecu rujnu, svake godine, i to već treću godinu u Gradu mladih. Napokon se nadoh s gomilom penzionera i nešto mlađih, mahom mladih ljudi s djecom, do onih vrlo mladih. Bilo je živahno i lijepo, uz govore naših gošći, jedne iz ureda Milana Bandića, a druge iz Socijalne skrbi.

Održao se i izbor za Miss, birali su se najatraktivnija gluha žena i gluhi muškarac, a odvio se i kratki igrokaz u izvedbi g. Minga (poznatijeg kao slikara, iz prethodnih brojeva Pljeska, op. ur.) i Ive Vrbos, već prokušanih gluhih glumaca.

Društveni život je tijekom cijelog

mjeseca bio odličan, pa se tako dogodilo i jedno vjenčanje na kojem nisam prisustvovala, ali dobili smo novu obitelj. Ljubav je planula iz Vodica prema Zagrebu pa smo dobili vodičanskog zeta, a naša nevjesta nas je povezala s morem. Hrvatska je, pogotovo među gluhi-ma, malo selo.

Nadam se da ćete uživati u člancima pripremljenim u ovom dvobroju i da niste virozni. Nakon prekrasnog društvenog života u rujnu, dolazi kraj listopada, prehlade i nadam se nove teme koje će nas grijati tijekom zime.

Vaša Petra

išljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja -

INFORMACIJE I DEZINFORMACIJE ZA GLUHE LJUDE – DRUGI DIO (Što se sve događalo otkada je HR ušla u EU)

U prošlom sam broju časopisa napisao članak s istim naslovom (ali s drugim podnaslovom), tako da će taj članak postati prvi dio, a ovaj članak drugi. Poslužiti će kao nastavak, jer su se u međuvremenu pojavile nove informacije koje utječu na događanja vezana uz gluhe i nagluhe ljude, posebno otkada je Republika Hrvatska članica Europske unije.

Prije ljeta je videomanija preko Facebooka dosegla vrhunac. To je bilo par mjeseci prije ulaska Hrvatske u EU i kasnije je počela gubiti popularnost. Onda je došlo ljeto i konačno 1. srpnja 2013., tj. veliki dan kada je Republika Hrvatska napokon ušla u europsko okruženje, mada ne baš pod povoljnim političkim niti pod dobrim gospodarskim okruženjem. Veliko ljetno zatišje utjecalo je na poznatu društvenu mrežu s više ljetnog

raspoloženja te raznih ljetnih igara na moru i nezaobilaznih zabava koje su gluhi i nagluhi ljudi jedva dočekali.

U jesen, koja je poznata po ubiranju bogatih jesenskih plodova, ipak je došlo do blagog rasta popularnosti videomanije na Facebooku, a Republika Hrvatska je onda već tričetiri mjeseca bila u Uniji, polako skupljajući prva europska iskustva na političkom i socijalnom planu.

Pojavilo se sve više videosnimaka koji su prikazivale da ne trebamo ići na prosvjede protiv predsjednika udruge koji vodi gluhe i nagluhe ljude u Hrvatskoj. Shvatili su da ipak do prosvjeda nije ni trebalo doći. Zašto je tomu tako? Zbog ishitrenosti, po kojoj su gluhi ljudi vrlo poznati. To je velika mana i loša karakteristika gluhih i nagluhih ljudi.

Tek kada su skupili dovoljan broj informacija spoznali su da ipak nije trebalo organizirati prosvjed već da je potrebno regularnim putem na skupštini smijeniti predsjednika Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih. To znači da je bilo potrebno na sljedećoj skupštini sazvati i pred delegatima podnijeti izvješće za proteklu godinu poslovanja te prikazati planove za budućnost vođenja Saveza.

Pa ako na skupštini bude izraženo zadovoljstvo dosadašnjim poslovanjem, može se produžiti i na sljedeći mandat. No ako se pokažu mnogobrojne slabosti vođenja udruge, onda je potrebno pripremiti smjenu glavešine te početi organizirati prezentaciju

novih kandidata koji bi se željeli natjecati za njegovo mjesto. Tako bi kandidati imali priliku pokazati svoje planove svima prisutnima na skupštini te pokazati svoje umijeće vođenja udruge.

Najbolji glasovi bi onda pripali najboljem kandidatu i onda bi se Hrvatski savez gluhih i nagluhih preporodio zahvaljujući odlučnosti i smjelosti novog predsjednika. Koliko se dosad čulo zašto su mnogi gluhi i nagluhi bili nezadovoljni dosadašnjim radom predsjednika i zbog čega se htjelo krenuti u mogući prosvjed?

Pričalo se kako su sve prijašnje skupštine na čudne načine bile provedene mimo javnosti gluhih ljudi, a mnoge odluke skupštine su prečesto zapanjivale čak i prisutne članove i delegate skupštine. Je li to zbog toga što neki mogući kandidati nisu mogli biti pravilno prezentirani ili su odustali u zadnji čas pred početak skupštine, zbog čega je dosadašnji predsjednik uvijek nanovo postajao predsjednikom udruge?

I tako sada imamo predsjednika udruge koji ju vodi već skoro dvadesetak godina i koji će je voditi još godinu dana, prema zakonskom roku. Postavlja se pitanje zašto je tomu tako. Nije to rijedak slučaj jer identične slučajeve imamo i u susjednim zemljama. Tamošnje glavešine rado vole držati fotelju i tako produžavati svoj rad u okviru vođenja udruge.

Time bi se trebali pozabaviti sociolozi i odgovarajući filozofski kadar koji se bavi fenomenom tranzicijskih događanja, kako kod čujućih, tako i kod gluhih ljudi koji vode udruge.

U zapadnim zemljama takvog slučaja gotovo i nema jer je sve transparentno i svaki član kluba ili organizacije može vidjeti financijsko izvješće za svaku godinu vođenja, pa ako vođa organizacije nije zadovoljio uvjete za produženje mandata, odmah je bio smijenjen. Nije čudno što je kod takvih zapadnoeuropskih organizacija došlo do prevelikog napretka razvoja i demokratskog odlučivanja te je vidno poboljšan položaj gluhih i nagluhih ljudi.

U tranzicijskim zemljama, koje su bile socijalističke (a to su mahom sve istočne zemlje koje su izašle iz sovjetskog političkog utjecaja te bivše republike Jugoslavije) zabilježeno je da svi vođe organizacija gluhih članova ostaju više desetaka godina na istim položajima, a istodobno je poboljšanje položaja gluhih članova u tim zemljama vrlo nezamjetno. Zašto je tomu tako?

Na prvom mjestu problem je financijske prirode. Zemlje koje su netom izašle iz sovjetske političke sfere polako se privikavaju na zapadne standarde vođenja države i teško da mogu preko proračuna udovoljavati svim interesnim sferama narodnog društva u zemlji. U Hrvatskoj je situacija bila najgora jer smo imali rat, te smo osim zbrinjavanja mnogih izbjeglica ulagali u obranu zemlje pa nismo imali prevelikog manevra s financijama koje bismo mogli ulagati u poboljšavanje položaja gluhih i nagluhih.

No s obzirom na to da je hrvatska vlada počela transparentnije objavljivati sva plaćena sredstva na račun udruga, ipak se uspostavilo da je Hrvatski savez gluhih i nagluhih godinama primao veliki proračunski novac. Mnogi članovi te organizacije nisu zadovoljni što tako veliki novac nije podmirio sve potrebe svim članovima organizacije kojima je pomoć trebala.

Tako veliki proračunski novac trebao bi barem ispuniti dobra očekivanja većine članova udruge. Mnogo je članova koji i dalje čekaju da im se pomogne. Takva je situacija u cijeloj Hrvatskoj. Predsjednik je taj koji mora voditi računa o svakoj podružnici, da svi članovi pravilno i pravedno dobiju potrebnu pomoć. Na takav način se vidi je li predsjednik udruge bio dobar ili loš.

Na skupštinama se podnose financijska izvješća, a ne da se na ulici dogovara treba li se srušiti ili maknuti predsjednika samo zato što se nekome ne sviđa ili loše radi. Sve brojke u financijskim izvješćima dokazuju kako je predsjednik vodio udruhu i to je najvažnija stavka na svakoj skupštini. Stoga je razumljivo i očekivano da je pokušaj organiziranja prosvjeda s početka videomanije počeo popuštati u korist razumnog i demokratskog rješavanja problema organizacije na skupštinama.

Sljedeća će skupština biti sazvana za godinu dana, tj. u 2014. godini. Stoga su sve snage usmjerene na nju jer se očekuje smjena stare garniture predsjedništva i odabir nove. Pričalo se kako se probalo preko Facebooka odabrati predsjednika jer se javilo nekoliko ljudi koji su izrazili želju za vođenjem. No kao što je predsjednik Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih već prije rekao, to su sve ulične spike. I bio

je u pravu. Kako je moguće tako nedemokratski izabirati predsjednika? Prosvjed se može organizirati jedino ako zakažu sva nastojanja da se unaprijedi rad skupštine te ako su sve odluke skupštine toliko loše da tjeraju gluhe i nagluhe ljude na noge. To je zlatno pravilo prosvjeda.

Ne može se organizirati i voditi prosvjed ako nisu iscrpljeni svi regularni i demokratski načini odlučivanja. Stoga se unaprijed znalo da će videomanija i svi pokušaji dogovaranja prosvjeda i smjene predsjednika udruge preko Facebooka biti osuđeni na propast. Rezultat se nije trebao dugo čekati. S dolaskom jeseni izbilo je na vidjelo da je trebalo samo pristupiti skupštini te tamo donijeti potrebne odluke koje utječu na dobrobit svih gluhih i nagluhih članova udruge.

LIDERSKE OSOBINE PREDSEDNIKA UDRUGE

Na Facebooku se ipak pojavila jedna zanimljiva stvar, a to je kakav to treba biti kandidat za predsjednika udruge i kako treba voditi Hrvatski savez gluhih i nagluhih. Nekoliko gluhih privatnih poduzetnika izrazilo je želju voditi udrugu. Treba napomenuti da posao predsjednika udruge nije nimalo lagan, jer treba odmah prezentirati plan što većeg poboljšanja položaja gluhih i nagluhih ljudi u Hrvatskoj.

Također treba jako dobro poznavati engleski jezik kao jedan od stranih jezika u svijetu i, naravno, obvezatno znati znakovni jezik, kako hrvatski, tako i međunarodni. A najvažnije od svega toga jest vrijeme. Kad se postane predsjednikom udruge, potrebno je odmah zasukati rukave i potrošiti mnogo vremena i litara znoja te mnogostrpljenja da se postigne pravi

rezultat u skladu s prezentiranim planom vođenja organizacije u novom mandatu. Privatnim poduzetnicima su pažnja i želja za profitom u prvom planu i to je osobni probitak, stoga je za očekivati da oni neće biti potpuno posvećeni vođenju udruge.

Pojavio se još jedan vrlo dobar prijedlog od jednog gluhog člana, da je za predsjednika udruge najbolje odabrati mladog umirovljenika koji zadovoljava sve uvjete vođenja organizacije, koji bi imao puno radno vrijeme na raspolaganju te bio potpuno posvećen problematici gluhih i nagluhih u Hrvatskoj.

Poduzetnici bi bili jednom nogom u privatnom biznisu, a drugom u vođenju Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih. Mladi bi umirovljenik imao golemu volju za dokazivanjem da je pravodobno odabran za to mjesto i imao bi golemu energiju za službena putovanja. Također bi trebao imati dobra iskustva u ophođenju s gluhim ljudima s različitim stupnjevima gluhoće i s različitim poremećajima govora te potpuno razumjeti sve njihove probleme kao i načine pokušaja rješavanja problema.

Pričalo se da predsjednik ne dobiva plaću, barem ne onako službeno preko proračuna, nego da ju osigurava kroz projekte. To bi sigurno odbilo privatne poduzetnike u vođenju udruge jer su oni uvijek orijentirani na profit. Zato bi mladi umirovljenik zadovoljio sve

uvjete, a mirovine bi mu redovno stizale na bankovni račun. Uz to bi si preko projekata osiguravao dodatnu plaću te druge koristi poput službenih putovanja i prezentacijskih ručkova.

Najvažniji uvjet za predsjednika jest dobro poznavanje engleskog jezika jer je engleski jezik postao najrašireniji jezik zbog poslovnosti u svijetu, mada se prema broju stanovnika najviše koriste portugalski i španjolski. Stoga je predsjednik udruge dužan dobro poznavati engleski, naravno, samo za čitanje i pisanje, jer oralnu komunikaciju gluha osoba najlošije razumije pa se zato može oslanjati na pismenu komunikaciju. Odlično bi bilo poznavati i hrvatski te međunarodni znakovni jezik zbog komunikacije sa svim gluhim ljudima u Hrvatskoj i svijetu.

Potrebno je također poznavanje osnova financijskog računovodstva te posjedovanje socijalne osjetljivosti prema gluhim i nagluhim ljudima. Nije naodmet imati i komunikacijske vještine, tj. osoba predsjednika treba biti ugodna komunikativna osoba kako bi pravilno i diplomatski komunicirala s ljudima. Naravno da je obvezatna odlika predsjednika i poštenje, što je najvažnija vrlina, uz vođenje udruge i posvećivanje problematiki gluhih članova.

Čak su i meni predložili da preuzmem vođenje udruge jer posjedujem sve gore navedene vještine, ali je problem u tome što sam u radnom odnosu pa ne bih mogao biti maksimalno posvećen vođenju udruge. Najvjerojatnije bih se u tome okušao tek kada odem u mirovinu pa bih

tada mogao preuzeti kormilo ove najneobičnije organizacije gluhih članova u Hrvatskoj.

Najidealniji kandidat za to mjesto, prema mojem mišljenju, jest Josip Bošnjak, provjereni odličan kadar iz Nove Gradiške, čiji se rezultati već godinama nižu jedan za drugim i na domaćem i na međunarodnom planu. Stekao je potrebna iskustva i odličan je organizator te posjeduje sve gore navedene vještine koje su potrebne za vođenje udruge. Kako nije u radnom odnosu te nema obiteljskih obveza, automatski se nameće kao najbolji i najizgledniji kandidat za predsjednika Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih.

Vidjet ćemo kako će Josip Bošnjak predstaviti svoju prezentaciju i planove za budućnost udruge na predstojećoj skupštini u 2014. godini te tako istaknuti svoj pogled na cijelu problematiku gluhih i nagluhih. Osobno sam imao odličnih iskustava s Josipom Bošnjakom i vjerujem da će odlično zastupati sve naše interese te da ima lider-ske osobine, što je vrlo važno za vođenje ovakve organizacije.

Što je još važnije, nekoliko gluhih privatnih poduzetnika izrazilo je želju pomoći Josipu Bošnjaku u što boljem vođenju naše udruge. To je veliki polet i odličan vjetar u leđa udruge.

JE LI SE MOGLO I PRIJE POČETI S DODJELJIVANJEM SOCIJALNE NAKNADE?

Otkada se klupko problema počelo odmotavati, počele su se pojavljivati svakakve zavjere i urote oko predsjednika Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih te su

neki članovi udruge ukazali na svakakve bizarne nezgode i propuste. Primjerice na proslavi Dana gluhih u Zagrebu u rujnu ove godine jedan je član ukazao na jedan velebni propust da se socijalna naknada mogla dobivati i još par godina ranije.

Koliko se zna, socijalna naknada se gluhim korisnicima počela isplaćivati od 2001./2002. godine, no zakon je donesen još 1997. pa se postavlja pitanje zašto nije odmah tada počela isplata. Tko je odgovoran za izgubljene godine kada je hrvatska država još bila sposobna isplaćivati gluhim korisnicima socijalnu naknadu za njegu i tuđu pomoć?

Prošlo je barem četiri do pet godina izgubljenih naknada ni za što, a zakon je pokazao da smo bili u mogućnosti ranije dobivati socijalnu naknadu. Normalno da je predsjednik udruge odgovaran za to. A hoće li snositi posljedice, to ne zna nitko osim mjerodavnih članova i delegata na skupštinama koje su se održavale.

Predsjednik udruge mora biti sposoban pratiti sve što piše u svim brojevima Narodnih novina gdje su tiskane sve Vladine odluke te pronaći sve što bi imalo veze s gluhim članovima. Isto tako mora biti sposoban zastupati interese gluhih članova na bilo kojim Vladinim sastancima i na svim službenim sastancima koji se tiču prava gluhih i nagluhih članova.

Naime, poznato je da je prijedlog priznavanja Hrvatskog znakovnog jezika već podnesen na ministarskoj razini, no još se čeka zeleno svjetlo na predstojećem dnevnom redu vladinih ekspertnih skupina za socijalna pitanja vezana uz gluhe ljude da taj znakovni jezik bude službeni jezik komunikacije među gluhim i drugim ljudima. Prvi prijedlog je bio podnesen od strane Dodira, a drugi od strane Hrvatskog društva tumača i prevoditelja znakovnog jezika gluhih - oba na ministarskoj razini.

Kako se nisu mogli dogovoriti koji bi od ta dva prijedloga mogao dobiti zeleno svjetlo te biti službeni jezik gluhih, sada Ministarstvo socijalne skrbi razmatra treći prijedlog za sve nas gluhe ljude u Hrvatskoj. Za sada sve stoji na mjestu i nema pomaka ni za centimetar. No uz čekanje na priznavanje Hrvatskog znakovnog jezika imamo već uhdanu mrežu prevoditeljica i tumača koji pomažu gluhim ljudima na teret države, postoji socijalna osoba koja se brine za gluhe ljude i dobivamo socijalnu naknadu.

Dobivamo popuste u državnim institucijama poput Hrvatskih željeznica za putovanje unutar zemlje, T-coma i VIP-a u korištenju telekomunikacijskih usluga i drugih ustanova.

To je barem nešto što je dobro, za razliku od Bosne i Hercegovine u kojoj je 25. rujna 2013. održan prvi veliki prosvjed za priznavanje svih prava za gluhe ljude u toj državi.

Bosna i Hercegovina je teška zemlja za gluhe ljude, nemaju pravu mrežu prevoditelja niti tumača u državnim ustanovama, pa su gluhi ljudi prepušteni sami voditi svoju bitku za komunikaciju s ljudima na državnoj razini te za komuniciranje općenito.

Pričalo se da je znakovni jezik u Bosni i Hercegovini čak priznat na državnoj razini prije našeg, (tu informaciju je potrebno provjeriti) ali da nisu napravili ništa dalje od toga. Gluhi ljudi otamo nemaju nikakvih koristi ako im je znakovni jezik postao službeni jezik za komunikaciju, a sva druga prava za gluhe nisu ostvarena.

No dogodila se jedna divna spomen - svi gluhi iz Bosne i Hercegovine su se ujedinili po prvi puta u zajednički prosvjed, svi gluhi Bosanci, gluhi Srbi i gluhi Hrvati su se skupili noseći bijele rukavice kao simbol komunikacije gluhih. Preko tisuću prosvjednika se našlo u centru Sarajeva pred vladinim dužnosnicima i pokazalo kakvu su politiku dosada vodili za gluhe ljude.

Sigurno je da vladinim birokratima nije bilo svedjedno kada su vidjeli cijelu armiju crnih majica i bije-

lih rukavica, ali mislim da su isti ti birokrati imali važnijeg posla - osiguravati političku stabilnost u nesređenoj Bosni i Hercegovini.

Dok god politika svih triju suprotstavljenih naroda snažno utječe na ljude u toj državi, neće biti velikih stabilnosti među tim narodima. Zato je vrlo teško u Bosni i Hercegovini postići prave korake u poboljšanju položaja gluhih. Ali je stvarno divno vidjeti kako su gluhi ujedinjeni po pitanju svojih prava; baš sva tri različita gluha naroda. Političari Bosne i Hercegovine bi se trebali zamisliti nad takvom sudbinom triju napaćenih naroda. Gluhi su po tom pitanju puno bolji ljudi jedni drugima.

U Hrvatskoj nemamo takvih političkih problema i stoga je na vladinoj razini dogovoreno sve ono što gluhima treba. Kako smo već u EU-u, sve odluke će biti donesene u skladu s europskim zakonima i standardom za ljudsko društvo pa se može očekivati boljitak položaja za gluhe ljude u Hrvatskoj. Već sam u prošlom broju napisao da je nemoguće očekivati da će

porasti socijalna naknada jer država naprosto nema više novaca za to.

Jedinu nadu bi mogla pružiti preraspodjela socijalnih naknada za sve vrste korisnika, jer su tijekom informatičke provjere na razini Ministarstva socijalne skrbi otkrili više tisuća lažnih korisnika koji su skupljali i po nekoliko naknada više no što im je trebalo, pa su srezali prava takvim lažnim korisnicima.

Zato bi višak od neraspodjeljenih novčanih sredstava mogli preusmjeriti u povećanje naknada gluhim ljudima. To je za sada samo želja. Postoji još jedna ideja - napisati projekt za europske fondove te tako iz njih namaknuti financijska sredstva koja bismo usmjerili u povećanje socijalnih naknada.

No stvarnost je previše surova i drugačija. Stoga budimo strpljivi i čekajmo vidjeti što će nam donijeti barem godina dana članstva u EU, pa da vidimo kamo i kojim koracima možemo koračati da osnažimo našu poziciju u okviru novog vodstva udruge Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih te da se razvijamo na sveopću dobrobit gluhih i nagluhih zajednica u okviru hrvatske granice pod žutim europskim zvijezdama.

mr. sc. Zlatko Orcić

PRVA GLUHA POLITIČARKA U HRVATSKOJ POVIJESTI

Zagrebački gradonačelnik Milan Bandić je na svoju listu htio uvrstiti i osobu s invaliditetom pa su udruge za tu listu izabrale Katarinu Tonković.

Katarina Tonković

Prva gluha zastupnica je predsjednica Saveza gluhih i nagluhih osoba Zagreba, a uređuje i časopis za gluhe. Ona je umirovljena grafička dizajnerica koje je radni vijek provela u Vjesniku.

U Zagreb je došla iz Bribira pored Crikvenice, bila je udana za čujućeg supruga i iz tog braka ima sina. Sada je baka dviju djevojčica te uz aktivizam i pomoć drugima ima itekako puno elana.

Zamolio sam je za kratki intervju, na što se rado odazvala.

1. Poštovana gospođo Tonković, čestitamo Vam kao gluhoj političarki i zastupnici u Gradskoj skupštini.

Pred Vama je razdoblje izazova i molimo Vas da za časopis "Pljesak jedne ruke" ukratko kažete koji su Vam planovi?

Teško mi je sada reći koji su planovi jer sam tek počela raditi kao zastupnica u Gradskoj skupštini. S obzirom na to da sam izabrana kao predstavnica svih osoba s invaliditetom, zalagat ću se za sve aktivnosti koje će pomoći poboljšanju kvalitete života svih osoba s invaliditetom. Što se tiče gluhih osoba, mislim da je sada najveća potreba za dobro organiziranim smještajem za starije gluhe osobe.

2. Koji su danas najveći problemi gluhih osoba?

I danas i jučer i ubuduće – komunikacija i informiranost su najveći problemi, ali to je u prirodi oštećenja pa mislim da širenjem broja komunikacijskih suradnika te napretkom tehnologije možemo prevladati taj problem.

3. Možete li utjecati na to da čujućci počnu razmišljati o potrebama gluhih i kako ćete to postići?

Vrlo je teško odgovoriti na to pitanje jer smo mi gluhi ipak jedna zatvorena grupa i mislim da bismo mi sami trebali intenzivnije progovoriti o svojim potrebama jer mi to najbolje znamo, a sigurna sam da će čujuća okolina učiniti sve da nam pokuša pomoći.

4. Uz to što ste naveli o suradnji s HRT-om, da više dođu do izražaja potrebe gluhih: titlovanje, sinkroniziranje, pa onda i otvaranje nekog mjesta za druženje gluhih, hoćete li se posvetiti i tome da urgirate pri zapošljavanju gluhih, budući da oni tu imaju velikih problema?

Vama je poznato da sam ja predstavnik gluhih osoba u Gradskoj skupštini, a to je razina koja ne odlučuje o programu HRT-a pa prema tome, niti iz funkcije predsjednice Saveza gluhih i nagluhih grada Zagreba, niti s mjesta zastupnice u Gradskoj skupštini ne mogu utjecati na ovo pitanje. Mislim da ovo pitanje morate postaviti Hrvatskom savezu gluhih i nagluhih, iako znam da gospodin Halec čitav niz godina pokušava nešto napraviti na tom planu.

Moram reći da moje iskustvo u zapošljavanju gluhih osoba u Zagrebu nije tako problematično kako vi navodite, čak dapače – prema informacijama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, u ukupnom broju nezaposlenih osoba s invaliditetom, u najmanjem broju su gluhe osobe. Znam i da se provode mnoge edukacije i prekvalifikacije koje su plaćene.

Unatoč neprekidnim molbama i upozorenjima, mediji i nadalje spominju riječ GLUHONIJE.

Što ćete Vi poduzeti da se ta riječ više ne spominje?

Godinama upozoravamo medije da se ta riječ izbriše, ali izgleda da je teško iskorijeniti loše stečene navike.

5. Naš današnji sustav zapošljavanja gluhih osoba benediciranoga je tipa, kao i u EU.

Mislite li da će u skoroj budućnosti zapošljavanje osoba s invaliditetom biti otvorenoga tipa, kao i osoba koje nemaju invaliditet?

Ako pročitate Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, vidjet ćete da sve osobe, pa tako i gluhe osobe, imaju pravo na zapošljavanje na otvorenom tržištu, čak dapače, mnogi poslodavci su stimulirani naknadama za poreze i doprinose.

6. Problem je i obrazovanje gluhih jer nije svaka škola u mogućnosti osigurati asistenta za gluhog učenika. Što vi mislite o asistentima? Nije li to na neki način getoiziranje ili obezvređivanje konkretnog gluhog učenika?

Vaša informacija nije točna. Naime, svaka gluha osoba, ako ima potrebu za komunikacijskim suradnikom – tumačem/prevoditeljem znakovnog jezika, javlja se u Savez gluhih i nagluhih grada Zagreba ili u Hrvatsko društvo tumača i prevoditelja znakovnog jezika gluhih (kako u Zagrebu, tako i u cijeloj Hrvatskoj). Oni dodjeljuju komunikacijskog suradnika – tumača/prevoditelja znakovnog jezika.

Sada u Zagrebu otprilike 15 gluhih učenika od osnovnih škola do fakulteta ima pomoć komunikacijskog suradnika – tumača/prevoditelja. Tko god je tražio komunikacijsku podršku, mogao ju je dobiti na ove dvije adrese (Savez

ili Društvo tumača) ili u ostalim udrugama gluhih i nagluhih osoba u Hrvatskoj.

7. Mislite li da bi se u zdravstveni sustav trebala uvesti komunikacija pomoću SMS poruka?

Svakako bi trebalo uvesti određeni način komuniciranja u nekom od medija, ali prema iskustvu znam da niti jedan liječnik ili medicinska sestra neće trošiti svoje radno vrijeme na pisanje SMS poruke gluhoj osobi. Mislim da je dobar način komuniciranja onaj koji je uveden u hitnoj pomoći putem gotovih obrazaca koji se šalju faxom, a možda bi rješenje trebalo pronaći u osnivanju nekog centra za pozive – kao uslugu gluhoj osobi u komunikaciji s čujućima pa tako i zdravstvenim djelatnicima.

8. Najavljene su informacije o ukidanju prava na doplatak za pomoć i njegu. Jesu li to dezinformacije? U smislu Zakona o socijalnoj skrbi pravo na doplatak za pomoć i njegu u smanjenom iznosu, neovisno o uvjetima iz članka 68. tog Zakona, ima, između ostalih, i gluha osoba koja je osposobljena za samostalan život i rad. Razumijemo da se mora provoditi kontrola zbog «lažnih» invalida. Ali to je diskriminacija za gluhe osobe, kao da su gluhi «pročuli», a to je trajno oštećenje. Što će se njime konkretno izmijeniti i poboljšati?

Na pitanje vam mogu odgovoriti s obzirom na to da sam sudjelovala u radu Povjerenstva pri SOIH-u. Prema sadašnjoj situaciji, prema starom Zakonu o socijalnoj skrbi, a i prema Prijedlogu zakona o socijalnoj skrbi koji bi trebao stupiti na snagu 1. siječnja 2014., za gluhe osobe ne mijenja se ništa, ostaje i dalje doplatak za pomoć i njegu.

Hoće li se mijenjati proračunska osnovica pa sukladno tome i iznos doplatka, to se za sada ne zna. S ovim što navodite da je diskriminacija za gluhe osobe odlaziti na preispitivanje prava na doplatku se ne bih u potpunosti složila. Tu se ne radi o utvrđivanju oštećenja sluha već o statusu osobe, budući da se tijekom života mijenjaju okolnosti u kojima osoba živi pa tako neki odu u dom, neki koriste druga prava, a poznato je da se u sustavu socijalne skrbi može ostvariti samo jedno pravo.

9. Najviše upita odnosno pritužaba gluhih osoba upućenih Savezu gluhih odnosi se na prava iz sustava socijalne skrbi, mirovinsko, zdravstvenog dopunskog osiguranja. To je u prvom redu posljedica brojnosti zakona i propisa koji reguliraju prava osoba s invaliditetom, među kojima su i prava gluhih osoba, pa se vrlo često ni stručnjaci ne snalaze u njima. Novi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju primjenjuje se od lipnja 2010. g. No problem je u tome što neke gluhe osobe plaćaju zdravstveno dopunsko osiguranje, a neke ne. Navest ću primjer. Pravo na polisu, na teret državnog proračuna, ostvaruju osobe koje imaju 100 % oštećenja. Neke gluhe osobe koje imaju 70 % oštećenja plaćaju, a neke ne.

Što ćete Vi kao zastupnica poduzeti da se zakoni bolje poštuju i primjenjuju?

Nisam u mogućnosti odgovoriti na ovo pitanje jer je za to nadležan Hrvatski savez gluhih i nagluhih.

10. Hrvatska je treća zemlja u svijetu koja je potpisala Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, a četvrta u svijetu koja je ratificirala taj najveći dokument o ljudskim pravima u XXI. stoljeću.

Kako će to konkretno u svakodnevnom životu pomoći osobama s invaliditetom, a među njima i gluhim osobama?

11. Postoji li, prema vašoj ocjeni, velika razlika u položaju gluhih osoba između urbanih i ruralnih sredina?

Razvojem tehnologije se sve manje osjeća razlika između ruralne i urbane sredine što se tiče općih komunikacijskih tokova, ali urbana sredina svakako daje više mogućnosti u različitim dijelovima života.

12. U Hrvatskom saboru dvije su zastupnice osobe s invaliditetom. Zna li koliko je općenito osoba s invaliditetom bilo na listama kandidata na lokalnim izborima?

Nemate točnu informaciju. U bivšem sazivu Hrvatskog sabora bile su dvije osobe s invaliditetom, a u sadašnjem nema niti jedne. Što se tiče lokalne samouprave, mislim da je s liste u Pazinu izabrana jedna osoba u kolicima i ja u Gradu Zagrebu kao gluha osoba.

Treba li biti više osoba s invaliditetom pa tako i gluhih osoba u politici?

Svakako, jer bi se s većim brojem osoba s invaliditetom, pa tako i gluhim osobama koje bi sudjelova-

le u političkom životu, brže mijenjali stavovi o našim mogućnostima i sposobnostima.

13. Kakva je Vaša uloga kao zastupnice u poboljšanju stanja i prilika za gluhe osobe?

Mislim da sam kroz sva pitanja odgovorila i na ovo pitanje.

Hvala Vam što ste podijelili s nama svoja razmišljanja. Želimo Vam puno uspjeha!

Pljesak jedne ruke

išljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja - razmišljanja -

RAZMIŠLJANJA, PITANJA, NEDOUMICE... – POČETAK ...?

U zadnje vrijeme, otkad smo ušli u Europsku uniju, među gluhim i nagluhim osobama najčešće su postavljena pitanja, i to na sve moguće načine, najviše putem Facebooka i videoporuka, o položaju, statusu i pravima.

Nakon mnogobrojnih poziva od Centra za socijalnu skrb na razgovore u vezi novčane naknade u obliku socijalne pomoći za njegu i tuđu pomoć gluhim osobama, javljaju se nedoumice i pitanja hoće li pravi gluhi i nadalje dobivati tu novčanu naknadu. Unatoč zakonskim propisima na pravo dobivanja novčane naknade, unatoč lošoj gospodarskoj situaciji u Hrvatskoj i unatoč tome što ima «lažnih» invalida koji će se možda otkriti, a možda i neće.

Hoće li se poboljšati stanje nakon prosvjeda odnosno demonstracija gluhih i nagluhih osoba u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i u nekim zemljama Europe?

Hoće li ulazak naše gluhe zastupnice u Gradsku skupštinu pomoći našem boljitku?

Još je prerano o tome govoriti, tek su prošla tri mjeseca od ulaska Hrvatske u EU.

Najvažnije je o tome promišljati, na demokratski način postupati i osobno se informirati točno, na ispravan način.

Prvo čestitamo gospođi Katarini Tonković kao političarki, zastupnici u Gradskoj skupštini i njenoj neophodnoj ulozi u poboljšanju stanja i prilika za osobe oštećena sluha.

Tijekom godina su postali vidljivi

pozitivni rezultati u promicanju i senzibiliziranosti čujuće okoline za potrebe gluhih i nagluhih osoba, u porastu interesa za učenje hrvatskog znakovnog jezika i davanju podrške i savjetodavne pomoći tim osobama. Unatoč tome, još postoje predrasude.

Želimo gospođi Tonković puno uspjeha u ostvarivanju tekućih problema gluhih i nagluhih osoba koje postavljaju sljedeća pitanja:

- Kako će se postići da čujući počnu razmišljati o potrebama gluhih?
- Kada i kako će se poduzeti mjere da se izraz GLUHONIJEVI više ne spominje?
- Što će se poduzeti da se zakoni u vezi dopunskog zdravstvenog osiguranja bolje poštuju i primjenjuju?
- Hoće li se u zdravstveni sustav uvesti komunikacija SMS porukama?

- Najavljene su informacije o ukidanju prava na doplatak za pomoć i njegu – što će se njime konkretno izmijeniti i poboljšati?

- Kako će Konvencija o pravima osoba s invaliditetom, konkretno u svakodnevnom životu, pomoći osobama s invaliditetom, a među njima i gluhim osobama?

- Obrazovanje gluhih je problem jer nije svaka škola u mogućnosti osigurati asistenta za gluhog učenika. Što se misli o asistentima kao pomagačima u nastavi gluhom učeniku? Nije li to na neki način getoiziranje ili obezvređivanje konkretnog gluhog učenika?

- Hoće li u skoroj budućnosti zapošljavanje osoba s invaliditetom biti otvorenoga tipa, kao i osoba koje nemaju invaliditet? (Zbog našeg današnjeg sustava zapošljavanja gluhih osoba koji je beneficiranoga tipa, kao i u EU.)

- Postoji li velika razlika u položaju gluhih osoba između urbanih i ruralnih sredina?

- Treba li biti više osoba s invaliditetom, a time i gluhih osoba u politici?

Pritužbe se najčešće javljaju zbog informiranja o pravima i povlasticama, ali i zbog dugotrajnosti postupaka ostvarivanja pojedinih prava, osobito u području socijalne skrbi i mirovinskog osiguranja, zbog smanjenja kvalitete zdravstvenih usluga, nerazumijevanja stručnjaka pojedinih institucija te birokratiziranoga odnosa.

1. Koji su danas najveći problemi gluhih i nagluhih osoba?

Najčešći problemi vezani su uz nedovoljnu informiranost o mogućem ostvarivanju njihovih prava. Problem je i u neodgovarajućoj primjeni već postojećih propisa, neujednačenosti te neusklađenosti primjene zakona. Često se te osobe susreću s nedovoljnom

senzibiliziranošću javnosti.

2. Unatoč neprekidnim molbama i upozorenjima medijima koji i dalje spominju izraz GLUHONIJEI, nadajmo se da to pada u zaborav. Ne postoji više stigmatizacija gluhih osoba.

Želimo više titlovanih domaćih filmova, serija, dokumentarnih filmova, putopisa kao i sve to spomenuto na znakovnom jeziku.

3. Najviše upita, odnosno pritužaba gluhih osoba upućenih Savezu gluhih odnosi se na prava iz sustava socijalne skrbi, mirovinskog i zdravstvenog dopunskog osiguranja. To je u prvom redu posljedica brojnosti zakona i propisa koji reguliraju prava osoba s invaliditetom, među kojima su i prava gluhih osoba, pa se vrlo često ni stručnjaci ne snalaze u njima.

Novi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju primjenjuje se od lipnja 2010. g. No problem je u tome što neke gluhe osobe

obe plaćaju zdravstveno dopunsko osiguranje, a neke ne. Pravo na policu, na teret državnog proračuna, ostvaruju osobe koje imaju 100 % oštećenja.

Neke gluhe osobe koje imaju 70 % oštećenja plaćaju, a neke ne.

To nije jasna slika!

Zato treba bolje poštovati i primjenjivati zakone u vezi dopunskog zdravstvenog osiguranja, da budu jednaka prava za sve gluhe osobe, bez obzira na ovih 70 %.

Ili neka plaćaju svi ili ne, ovisno o nezaposlenosti ili o visini primanja.

4. Bilo bi jako dobro da se u zdravstveni sustav uvede komunikacija SMS porukama.

Sigurno neki gluhi imaju kontaktne brojeve svojih doktora, stomatologa, samo se to u praksi slabo primjenjuje.

5. Najavljene su informacije o ukidanju prava na doplatak za pomoć i njegu. probleme

Jesu li to dezinformacije...?na terenu? terenu?

U smislu Zakona o socijalnoj skrbi pravo na doplatak za pomoć i njegu u smanjenom iznosu, neovisno o uvjetima iz članka 68. tog Zakona, ima, između ostalih, i gluha osoba koja je osposobljena za samostalan život i rad.

Razumijemo da se mora provoditi kontrola zbog «lažnih» invalida. Ali to je diskriminacija za gluhe osobe, kao da su gluhi «pročuli», a to je trajno oštećenje.

Bez obzira na loše gospodarsko stanje u Hrvatskoj, na zakonske propise kao i promjene u propisima u budućnosti, sve gluhe i nagluhe osobe imaju pravo na doplatak za pomoć i njegu. Zašto bi npr. gluha osoba koja ima ista primanja kao čujuća plaćala od svojih primanja neke usluge (plaćanje tumaču za prevođenje, za neka pomagala itd.)?

U redu je ako se promijeni visina socijalne naknade, tj. da se poveća zbog loših materijalnih uvjeta ili nezaposlenosti kod gluhih osoba.

Nadajmo se da će vidljivi rezultati u dodjeli socijalnih davanja (zbog «lažnih» invalida) konkretno gluhim korisnicima donijeti izmjene i poboljšanja, moguće povećanje socijalne naknade ili da neće donijeti ukidanje prava na istu naknadu.

6. Hrvatska je treća zemlja u svijetu koja je potpisala Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, a četvrta u svijetu koja je ratificirala taj najveći dokument o ljudskim

pravima u XXI. stoljeću.

Organizacije civilnoga društva su pokrenule korjenite promjene u odnosu društva prema osobama s invaliditetom. Izmijenile su temeljnu paradigmu invalidnosti iz medicinske u socijalnu i sada primjenom Konvencije o pravima osoba s invaliditetom u razumijevanje invalidnosti kao ljudskoga prava. One su zaslužne za izgradnju samopoštovanja i samosvijesti osoba s invaliditetom, udružene nastoje jasnije i hrabrije prepoznati vrijednosti osoba s invaliditetom te postupno i sigurno mijenjaju društvenu svijest.

Konvencija o pravima osoba s invaliditetom bi trebala konkretno i bolje u svakodnevnom životu pomoći osobama s invaliditetom, a među njima i gluhim osobama. Tu Konvenciju bi trebalo kroz medije prikazati na demokratski način.

7. Predrasude o mogućnostima djece i mladeži oštećena sluha i s komunikacijskim teškoćama, predrasude o pravima na zajedničko školovanje s djecom i mladeži koja nemaju teškoće, neprimjereni uvjeti u školama na području cijele Hrvatske, izostanak stručne defektološke potpore učiteljima, nedostatak osobnih asistenata, prevoditelja, izostanak transparentnosti u pravima i mogućim

načinima obrazovanja djece i mladeži, nedosljednost u tumačenju i pružanju zajamčenih prava toj djeci i mladeži, sve su to razlozi zbog kojih se pravo na obrazovanje te djece teško ostvaruje u redovitim obrazovnim ustanovama.

Unatoč tome, u današnje vrijeme ta djeca i mladež mogu pratiti nastavu u redovnim školama uz pomoć asistenta, prevoditelja na znakovnom jeziku, uz pomoć daktilografkinje.

Prisjetimo se da prije nekoliko godina gluhe osobe nisu imale tu povlasticu. Kada sam se ja školovala, svi smo sami završili obrazovanje u redovitim uvjetima s velikim mukama i uspjehom; sami smo se izborili za svoje mjesto u čujućoj sredini.

U redu je da pomaže napredna tehnologija, poput praćenja nastave uz pomoć daktilografkinje.

Čvrsti i pozitivan stav je da su gluhe i nagluhe osobe sposobne završiti obrazovanje u redovitim uvjetima, uz podršku i angažman svojih najbližih, bez pomoći asistenta. Sve to, naravno, uz trud i prilagodbu čujućih učitelja i profesora u školama te na fakultetima.

8. Osobe s invaliditetom, pa i gluhe nažalost, kao i dio ostale nezaposlene populacije, imaju dominant-

no pasivan odnos prema traženju posla, iako oni sami ne vide mnogo objektivnih i subjektivnih zapreka za svoje veće aktiviranje u traženju posla.

U posljednje vrijeme sve više surađuju obrazovne institucije i zavodi za zapošljavanje koji gluhe osobe upozoravaju na to koja zanimanja tržište traži.

Velik je problem i to što su gluhe osobe često dugotrajno nezaposlene, zbog barijera u komunikaciji s poslodavcima koji ih odbijaju primiti na razgovor, a kamoli zapošljavati.

Državi je jeftinije imati zaposlenu osobu s invaliditetom, pa i gluhu, čak i uz plaćanje potpore radnoga asistenta, nego pasivnoga primatelja socijalne pomoći.

Najveći problemi su nedovoljna informiranost gluhih i nagluhih osoba i veliki broj predrasuda poslodavaca. Predrasude su da su gluhi

lošiji zaposlenici ili da ne mogu obavljati sve poslove. Treba gluhi-ma dati priliku da pokažu svoje sposobnosti i mogućnosti u kojima su značajno bolji od čujućih.

Lobiranje kod poslodavaca daje dobre rezultate. Neki poslodavci koji zapošljavaju gluhe kažu da je u poslovanju sve prilagođeno gluhim zaposlenicima, nakon što su vidjeli njihove radne sposobnosti i vrijednosti pa se na taj način ruše predrasude.

9. U Hrvatskom saboru su dvije zastupnice osobe s invaliditetom. Znamo li koliko je općenito osoba s invaliditetom bilo na listama kandidata na lokalnim izborima? Iz podataka je vidljivo da ih je bilo u Koprivnici, Varaždinu, Rijeci, Puli, Karlovcu i Vukovaru.

Bilo bi dobro da u politici bude više osoba s invaliditetom, kao i gluhih osoba. Svakako je potrebno da te osobe

budu zastupljene i prisutne na onim mjestima na kojima se donose odluke koje utječu na njihove živote.

Neka se čuje njihov glas!

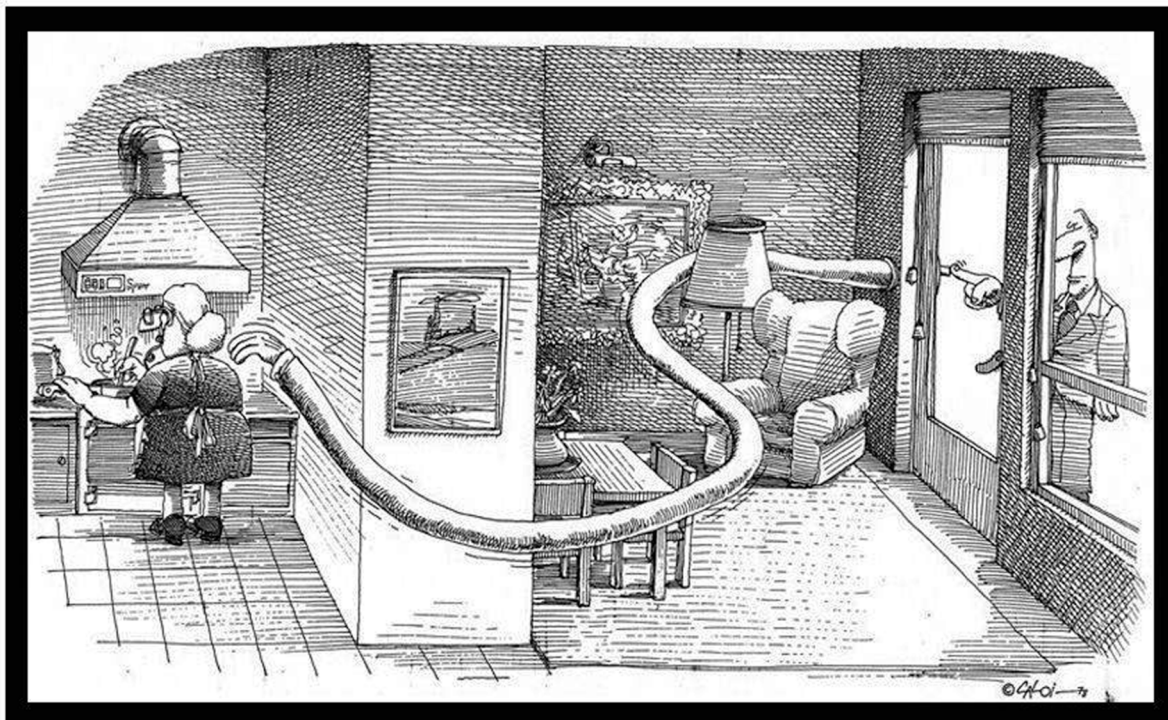
Jačanje svijesti o pozitivnoj slici osoba oštećena sluha i promicanje senzibilizacije okoline dovest će korak po korak od boljeg statusa. Preko osnaživanja svake osobe, doći će do bolje primjene ljudskih prava u svakodnevnom životu i do prevladavanja diskriminacije i konačnog suzbijanja predrasuda.

“Što smeta gluhoća uha ako duh čuje?”

Jedina je gluhoća, prava i neizlječiva, gluhoća duha!”

Victor Hugo

Ružica Kežman, prof. defektolog

6. FESTIVAL CLIN D'OEIL 2013. (REIMS, FRANCUSKA 05.- 07.07.2013.)

U Reimsu, na 6. festivalu "Clin d'Oeil" od 05. do 07.07.2013. bili su Angel Naumovski, predsjednik Udruge "Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN" i članovi Dušan Došenović, Lino Ujčić i Goran Matijević. Ovim putem zahvaljujemo Ministarstvu kulture i Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i sport za pokrivanje svih troškova sudjelovanja.

Cine Sourds, uz potporu francuskog Ministarstva kulture organizirao je festival "Clin d'Oeil" - festival vizualne umjetnosti gluhih u Reimsu, u partnerstvu s gradom Reimsom, Glavnim vijećem u Champagne-Ardenne regiji. Europski pregled kulture Gluhih slavio je ove godine svoje šesto izdanje i deset godina postojanja festivala.

Festival je bio otvoren za sve oblike stvaranja i izražavanja te je dao široku europsku multidisciplinarnu lepezu vizualne umjetnosti Gluhih umjetnika kroz tri dana. Vidjeli smo kazališnu umjetnost, ples, One man show, Comedy Tour Usa, Virtual Visual/Poeziju, ulična kazališta, dječju radionicu, party/koncert, filmsku i video-produkciju.

Na festivalu se održao globalni susret kreativnih umjetnika i filmskih režisera - prikazano je 25 filmova. Izložbe su bile organizirane s posebnim temama - 42 gluhih i nagluhih umjetnika predstavilo je panoramu raznih vrsta umjetnosti - slikarstva, kiparstva, skulpture

članovi "DLAN-a"

umjetničkog nakita, raznih promidžbenih materijala (majice s logotipom na znakovnom jeziku, fotografije, DVD-i o kulturi gluhih, modni detalji, zanatski obrt).

Na ovom 6. festivalu sudjelovalo je 3000 gluhih iz cijele Europe i svijeta. Bio je to najposjećeniji festival, zbog ogromnog i bogatog programa povodom desete godišnjice postojanja.

Na festivalu je kao specijalni gost

bila pozvana ekipa kazališta japanskih gluhih koji su izvodili kazališne predstave i prikazali dokumentarne filmove. Također su bili pozvani i Gluhi umjetnici i izlagači iz Južne Afrike, SAD-a, Kanade, Brazila, Hong Konga, Rusije i Indije.

Program je bio puno opširniji i mi smo, po programu organizatora, mogli prisustvovati samo ovim spomenutim predstavama. Nismo

mogli prisustvovati ostalim predstavama, predstavama uličnih zabavljača i filmovima.

KAZALIŠTA

Nastupili su glumci iz japanskog kazališta Gluhih s temom "Kyo-gen" i predstavili nekoliko kratkih narodnih priča iz tradicionalne japanske kulture. Poznat u cijelom svijetu, Teater Manu iz Norveške nastupio je s predstavom "Jack & le Haricot magique", novom adaptacijom priče o Jaku i Beanstalk.

"Jaku i Beanstalk" (Norveška)

To je jedinstvena priča za djecu i odrasle. Oni su imali još jedan nastup s temom Hamleta, koju su prikazali kao potpuno apstraktnu, provokativnu predstavu.

Također veoma poznati Tysteater iz Švedske nastupio je s predstavom "Miss Julie", klasičnim djelom švedskog književnika Strindberga.

"Miss Julie" (Švedska)

To je tragična ljubavna priča o lijepoj aristokratkinji Julie i njenom sobaru koji je zaručen s kuharicom. Predstava "Miss Julie" prika-

zuje se u Švedskoj od davne 1912. godine. Prikazana predstava imala je potpuno istu adaptaciju, scenografiju i kostimografiju, a nastupali su gluhi profesionalni glumci koji koriste znakovni jezik.

The Theater of the Deaf of Greece (TDG) (Kazalište Gluhih Grčke) nastupilo je s predstavom "Aliens" (Stranci) u kojoj šest albanskih imigranata napušta svoju kuću u potrazi za boljom budućnosti. Ranih 90-ih godina činilo se da je Grčka savršena zemlja za bolju

budućnost, ali došavši nepozvani gluhi su godinama doživljavali uvrede i poniženja. Ova predstava se temelji na knjizi Gazmenta Kapllanija "A short border handbook".

Kazalište Gluhih Grčke osnovano je 1983. godine. Njihovi ciljevi su promicanje umjetničkog izražavanja gluhih osoba i pružanje mogućnosti za komunikaciju s društvom kroz suradnju gluhih i nagluhih pojedinaca. 1985. godine uspostavljeno je i dječje kazalište. Od 1987. Ministarstvo kulture je odobrilo korištenje Nacionalnog kazališta i financiranje kazališta Gluhih Grčke. Oni imaju svoje radionice u kojima profesionalci, gluhi i čujuć glumci, podučavaju mlađe generacije gluhih osoba tehnici, pantomimi, kineziologiji, improvizaciji i plesu.

Kazalište Nedoslov iz Rusije nastupilo je s predstavom "No right

"Hamlet" (Norveška)

for an Angel", inspiriranom knjigom "Žuti anđeo" ruskog književnika

Aleksandra Vertinskog. Tema predstave je pitanje uloge umjetnika i njihovih snova. Treba li razumjeti i biti prihvaćen od strane javnosti za koju je umjetničko djelo stvoreno? Kazalište Nedoslov iz Rusije osnovano je u Moskvi 2003. godine. Članovi su gluhi i nagluhi mladi profesionalni talentirani glumci. Svi su diplomirali na specijaliziranom kazališnom odjelu Instituta umjetnosti.

"Žuti anđeo" (Rusija)

To je jedina ustanova visokog obrazovanja u Rusiji kroz koju prolaze stručni dramski gluhi i nagluhi glumci. Njihova predstava je usmjerena na čujuću i gluhu populaciju. Sudjelovali su po raznim festivalima, događajima i radioni

"No right for an Angel" (Rusija)

cama po cijeloj Rusiji, u Washingtonu i Los Angelesu, u Torontu itd. Francusko kazalište gluhih "ON OFF" nastupilo je s predstavom "Les Paumes", kazalište gluhih "Cie Atelier ef norme de bruit" s "Rose Machine", a kazalište gluhih "Trouble-fetes" s predstavom "On mange quoi?". Belgijsko kazalište gluhih "Hand in the Eyes" nastupilo je s "Triptychom".

PLES

Nastupila je grupa engleskih plesača "Deaf Men Dancing" sastavljena od četiri profesionalna plesača s predstavom "Sense of freedom". Čehinja Mischa Kosiecova imala je svoj plesni nastup u obliku leptira oko štanke u predstavi "Scmelterling".

ONE MAN SHOWS

Jedinstven i profinjen Japanac Tsutomu Sunada - Atom, najpopularniji umjetnik u Japanu, izveo je performans "Album", kojega je izveo na osnovu fotografskih slika iz albuma. Svjetski poznati Australac Robert Farmer - Rob Roy, izveo je performans "Single or Marriage", u kojemu je komunicirao s publikom o toj temi.

16

COMEDY TOUR USA

Četiri Amerikanca koji su po deset minuta pričali humoristične priče na međunarodnom znakovnom jeziku, nastupali su pojedinačno. CJ Jones, jako poznat i međunarodno priznati zabavljač-komičar u svijetu gluhih, ali gotovo nepoznat čujućoj publici, nailazi na prepreke i predrasude jer je crnac i još uz to gluhi. Bori se napraviti prvi međunarodni znakovni jezik na kazališnom festivalu u Los Angelesu. U predstavi "What are you... Deaf?" on je na humorističan način govorio o svom životnom iskustvu, o odrastanju u siromašnoj četvrti. Amerikanka

John Smith iz Velike Britanije je izvodio performans "Beatiful BSL". On je kroz svoja iskustva iz djetinjstva nudio zabavan i fascinantan uvid u svijet gluhih, u njihovu kulturu, školovanje i svijet britanskog znakovnog jezika. Mamio nas je na smijeh i na razmišljanje.

Mischa Kosiecova "Scmelterling" (Češka)

Španjolac Javier Guisado - Chavi izveo je performans "Contest Love". Chavi je imao dvostruku ulogu - voditelja i dame. Kao voditelj je izabrao tri muškarca iz publike koji su nastojali šarmirati damu. Sicilijanac Giuseppe Giurranny s prebivalištem u Berlinu izveo je svoju točku "Dog and Kids" u kojoj je prikazao svakodnevne događaje dječje igre između psa i djece.

Pinky Aiello je u predstavi prikazala svoju videoprojekciju u kojoj je glumila prevoditeljicu koja na šaljiv način komunicira s gluhim osobama o važnim informacijama putem video chata. Douglas Ridloff je u predstavi "The Capital D Show" govorio o ragbiju i golfu na humorističan način. Evelina Gaina je u predstavi "No name Yet! Show" ispričala nekoliko šaljivih priča.

"One Man Shows"

ZABAVA I KONCERT ZA GLUHE

Na zabavi i koncertu je nastupilo nekoliko gluhih iz cijelog svijeta, a među njima su najpoznatiji finski reperi Signmark i američka grupa Beethoven's nigtmare.

Program je vodio poznati američki voditelj-animator John Maucere.

Mi članovi Udruge «DLAN» sudjelovali smo 2007., 2009. i 2011. godine na ovome festivalu na kojem smo mogli pratiti sve kazališne predstave i gledati

sve filmove, koji su nas svaki put oduševili. Obogaćeni smo poučnim i zanimljivim iskustvima o raznim umjetničkim izražavanjima gluhih i nagluhih osoba iz cijelog svijeta. Takva vrsta festivala pruža mogućnosti i prilike gluhim i nagluhim osobama za komunikaciju i druženje s umjetnicima kroz suradnju i široku europsku multidisciplinarnu lepezu vizualne umjetnosti Gluhih umjetnika.

Festival "Clin d'Oeil" je nakon trodnevnog druženja završio nezaboravno bogatim programom i vrhunskim koncertom. Nadamo se da će za dvije godine, na sedmom izdanju festivala, sudjelovati i naši članovi iz Udruge "Dlan".

Goran Matijević

članovi grupe "Beethoven's nigtmare"

ZNAKOVNI JEZIK U KATARU

Abdi Gas je predsjednik svjetske federacije gluhih i većinu svog života provodi u Velikoj Britaniji. Znatiželja ga je 2012. godine odvela u Katar, jer ga je uvijek zanimalo kako je to biti gluha osoba na Bliskom istoku. Stupio je u kontakt s Davidom Banesom, predsjednikom uprave Katarskog pomoćnog tehnološkog centra (MADA) u Dohi i on ga je pozvao u Katar.

Tako je počeo s neformalnim istraživanjem o statusu gluhih u društvu, o obrazovanju i životu. Upoznao je Alija Al-Senarija, predsjednika katarskog kulturnog i socijalnog centra za gluhe (QCSCD) koji je organizirao forum za gluhe žene, na kojem su prisustvovali ljudi s cijelog Bliskog istoka, iz Bahreina, Saudijske Arabije, Jordana, Tunisa, Egipta. Tu su bili i predsjednica ODV sekcije mladih, gđa Jenny Nilsson, te predsjednica Europske unije gluhih, gđa Berglind Stefansdottir.

Izenadio se kad su na tom sastanku koristili i engleski i arapski jezik gluhih i to odjednom, umjesto da se koristio međunarodni znakovni jezik. Tijekom svog posjeta susreo je puno članova zajednice gluhih i čuo njihove priče. Bilo je to inspirativno putovanje i saznao je puno informacija o životu gluhih u Kataru.

Qatar DeafQatari znakovni jezik priznat je od vlade države Katar 2001. godine, a 2005. je osnovan prvi kulturni i socijalni centar

za gluhe (QCSCD). Oni su i jedina organizacija koja predstavlja gluhe osobe. Od države dobivaju izravnu financijsku pomoć, prema podacima Svjetske federacije gluhih Global Survey Report Privremenog regionalnog tajništva za arapske regije (ODV RSAR) u 2008.

QCSCD je bio proaktivan u stvaranju rječnika arapskog znakovnog jezika i strastveni organizator raznih događaja za gluhe osobe. Na taj način žele objediniti zajednice gluhih Bliskog istoka. Međutim, još uvijek postoji nedostatak formalnog obrazovanja na znakovnom jeziku. Obrazovanje nije dostupno svim gluhim osobama. Unatoč etičkom kodeksu o ravnopravnosti svih osoba, u Kataru su gluhe osobe ili osobe s invaliditetom još uvijek diskriminirane i još nema zakona koji bi spriječio diskriminaciju, iako su poduzeti mnogi naponi da se stanje poboljša. Mnoge organizacije rade s gluhima i za njih. Technology center (MADA) sa sjedištem u Dohi i njegov predsjednik David

Banes ostvaruju neke od projekata i osnažuju gluhe za borbu za svoja prava.

U Audio Complex školi djevojčice i dječaci uče odvojeno, kao što je običaj u muslimanskim zemljama. Njihova metoda poučavanja je korištenje govora i čitanja s usta za nagluhu djecu, a znakovnog jezika za gluha djecu. Učitelji su oduševljeni kako svi prihvaćaju znakovni, ali postoji samo jedan učitelj i to samo u odjeljenju za dječake, tako da je to veliki problem.

Problem je i u samom tumačenju odredbi, a i svijesti o tome što je zapravo potrebno gluhim učenicima. Zbog toga bogatije obitelji svoju gluha djecu na školovanje šalju u Ameriku ili Veliku Britaniju. Još je veći problem daljnje školovanje ili studiranje gluhih.

Na sveučilištu u Kataru postoji i koordinator za invalide. Počelo se s rješavanjem problema slijepih i slabovidnih, te sa zadovoljenjem potreba i ostalih osoba s invaliditetom.

2012. godine na Sveučilištu je bio samo jedan gluhi student i to na prvoj godini i nije koristio znakovni jezik nego čitanje s usana. Prema izvještaju ODV RSAR iz 2008. godine, u Kataru nije bilo dovoljno tumača znakovnog jezika; tek ih je

šest imalo formalne kvalifikacije. 2012. je došlo do napretka u razvoju arapskog znakovnog jezika. Puno je više tumača, ali postoji mišljenje i stav da se rad tumača ne plaća, tako da nema interesa za taj posao, što je čudno za zemlju s takvom financijskom moći.

Na sveučilištu u Dohi će do 2015./2016. biti omogućeno studiranje na znakovnom jeziku. Shafallah Shafallah centar osnovan je 1989. po nalogu Sheikha Mozah bint Naser al Missneda, tako da je katarsko društvo moglo pružiti sveobuhvatne usluge za djecu s

teškoćama u razvoju.

Centar je financiran od strane vlade i opremljen je najmodernijom tehnologijom i pomagalicama, kao što su najsuvremenije osjetilne sobe. Sve veći broj organizacija

brine o osobama s invaliditetom – opskrbljuju ih hranom i zadovoljavaju sve njihove potrebe. Jedini problem je nedostatak specijaliziranih usluga za gluhe osobe.

Podrška za gluhe postoji, ali nije lako utjecati na brzu promjenu. Najvažnije je postojeće standarde ozakoniti i razvijati svijest o pravima gluhih. Potrebno je još puno rada da bi budućnost gluhih Bliskog istoka bila bolja.

Lino Ujčić

mna - kolumna - kolumna - kolumna - kolumna - kolumna - kolumna - kolumna - kolumna - kolum

GLUHI RODITELJI – ČUJUĆA DJECA, ILI TKO JE NA DOBITKU?

Ponestalo mi je ideja pa sam se obratila svojoj kolegici s kojom pretresam sve od nemila do nedraga. Naime, dok radimo, umjesto telefonske žice koristimo mail i uz rad, zaista uz predan rad, dugotrajan, rutiniran i višegodišnji rad, pričamo kao da smo jedna uz drugu. Kad nam dosadi, dođemo jedna do druge i – nastavljamo.

Potpuno atipično za današnju komunikaciju, no potpuno razumljivo s obzirom na to da nas muče slični problemi – same se nosimo sa životom, i, makar smo zahvalne svojim roditeljima i sestrama na nemalo toga, na kraju se svatko sa svojim životom, poslom, djecom, promjenama raspoloženja i oscilacijama mora nositi – sam.

Dakle, kolegica je predložila da pišem o nama roditeljima koji smo nagluhi, gluhi i o našoj djeci, koja su čujuća.

Što reći?

Nije baš realna tema u jeku afere lex Perković, sankcija nad Hrvatskom i općenitog gospodarskog i političkog kraha Hrvatske. I kako kaže Angel, imamo za-

stupnicu u zagrebačkom parlamentu, gluhi. Više o gđi Katarini čitajte u našim člancima ovoga dvobroja.

Gledamo vijesti pomoću stranice teleteksta 888, ja svaku večer, a to je moje vrijeme mira i maženja s pesicom, koja je već sita i našetana. Djeca hvataju posljednje ljetne dane i šeću i voze bicikl (imamo jedan zajednički – to je u redu s obzirom na sve) na zraku, nakon što su obavile kućne dužnosti.

Zabrinuto gledam i slušam i nikad ne pričam o tome s djecom, jer njih to ne zanima, njima je sad bitnije s prijateljima isplanirati vikend, neki tulum, i što će obući, s kim će biti, koliko će love moći ponijeti... I – čuju što žele čuti. Dok sam s naredbama postala izričita, napravi to, to i to, sve je postalo jednostavnije. No, kad samo zaželim da dođu kući jer se spušta mrak, i da ih malo vidim i čujem, odgovor je točan da točniji ne može biti – sve sam napravila za danas, pusti me još van!

Kakvu ovdje sluh ima ulogu? Fizički – nikakvu. Samo sluh za

komunikaciju, za dogovor, za međuljudski odnos osoba koje zajedno žive i dijele krov nad glavom, obroke, dužnosti oko pesice i životnog prostora.

Istina je da se derem kad nemam aparatić jer želim sve žarko ispričati, reći ili prigovarati, no odmah me reguliraju. No, šaptati ne mogu, možda bi bilo najbolje ugasiti TV, no ako imate što za reći – budite kratki i jasni, jer ČUJUĆA DJECA NISU GLUHA. Čuju vas. Ne vole boje, crtice, apostrofe, podcrtane i prekrížene riječi. Samo riječi.

Što manje pričate, to je bolje. Recimo da nije daleko od istine da se sporazumijevamo nekad i telepatijom. Dok starija i ja to možemo, s mlađom ipak bolje funkcionira standardna oralno-zvučno-glasovna metoda uz gledanje i očitavanje. To vam najviše nalikuje na izvještaje i raporte vojnika.

Dakle, dijete stane ispred mene i jednostavno uz uvod, zaplet i rasplet kaže što ima, a ja slušam i zapravo ne smijem puno prekidati (ne prekidaj, slušaj!).

Mi roditelji, i gluhi i čujuć, samo smo roditelji, nekad ultrakratkog, a nekad ultradugog pamćenja, pa nam treba dobar trening ako nam netko priča dugačku priču, a ne smijemo postavljati potpitanja. Ona su obavezna u razgovoru s djetetom, jer kad kaže da mu se nešto dogodilo, uz objašnjenje da je bilo hladno (kaj nisi imala vestu?), i da je pala koncentracija u školi (kaj ti nisi imala sendvič?), i da je zakasnila jer nije imala ključ (pa zakaj sam potrošila novce na ključ?), i da se nije mogla javiti jer mobitel nije radio (kaj ti ne plaćam pretplatu, kaj nemaš punjač?).

I tako dalje do u nedogled.

Ponekad mi je žao što mi djeca ne znaju znakovni i što im se ne obraćam njime, no on nije ni moj materinski. I dalje ga želim učiti, razgovarati njime i promicati ga u svojem čujućem društvu, pa čak i u radnoj okolini.

I kako kaže jedna zahvala: hvala ti na tome što si takav/takva, jer ja inače ne bih postao ovakvom osobom kakva jesam.

Dodatak: tekst je pisan prije mjesec dana, a otada se opet puno toga dogodilo. Usred mojih vječnih preokupacija i tema (djeca, posao, gluhi, vjera i aktivnosti vezane uz sve to), pojavila se i nova dimenzija. Ona je zapravo neprestano ovdje, obavlja moju svakodnevnicu, moje društvo, prijatelje, kolegice i

moj najtananiji odnos – odnos sa samom sobom.

Kad shvatimo da smo svi dijelovi jedne veće cjeline, jasnije je zašto se ta dimenzija nekad potihom potkrada, skriva i ne spominje tako često. Jer kad je ljubav u pitanju, a o njoj je riječ – stvarno možemo postati trenutačno – gluhonijemi. Ljubav je ovdje u društvenom životu, u zabavama, proslavama, pitanjima i brizi za druge. Ljubav je na vježbanju, na tečaju znakovnog, na poslu kad chatom pričamo u pauzama s ljudima, kad radimo. Kuhamo. Molimo. Slikamo. Čitamo. Zato se nadam da neće nikad biti ni gluha ni slijepa ni nijema.

Petra Podhorsky

ljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivi

DESET NAVIKA ČUJUĆIH KOJE NERVIRAJU GLUHE

Charly Swenborn, urednik britanske internetske stranice za gluhe „Šepavi pilić“, čiji je sluh djelomično oštećen, napravio je popis deset navika čujućih koje nerviraju gluhe.

Izraz čujuć ljudi zapravo se koristi samo u svijetu gluhih, jer čujuć uglavnom sebe vide kao „ljude“. Ali, gluhi ih vide na određen način i znaju da ima stvari koje samo čujuć rade.

1. Čuju stvari i kad ne slušaju - usputno učenje

Bilo da se radi o sastanku u uredu ili o društvenom skupu, možete biti uvjereni da će gluhi član kolektiva posljednji saznati. „Ali svi su

znali za ples!“, njegov kolega će mu kasnije reći, a neće biti ni svjestan kako je i sam saznao za taj skup, a to je bilo kada je slučajno čuo razgovor ravnatelja i tajnice dok je radio na kompjuteru.

Čujuć slušaju kada to i ne pokušavaju. Oni čak nauče stvari iz informacija koje slučajno čuju. Ovaj fenomen se naziva usputno učenje. Učiš, a nisi ni namjeravao. Za gluhe je to frustrirajuće!

2. Ispravljaju izgovor gluhih

Čujućim ljudima izgleda čudno kako odrasli čovjek ne izgovara pravilno riječi, pa se nasmiju ili ispravljaju sugovornika. Zaboravljaju, naravno, da gluhi zapravo ne mogu znati kako se točno neka riječ izgovara jer je ne čuju. Gluhima je u takvim situacijama neugodno.

3. Ne kažu otvoreno što misle i osjećaju

Ako gluha osoba misli da se druga gluha osoba udebljala, ona će to otvoreno reći, jer se u znakovnom jeziku ništa ne može sakriti.

Pokazat će prstom na prijatelja i mimikom lica i rukama opisati veliki, okrugli trbuh u zraku.

Ali ako čujuća osoba misli da je gluha osoba nabacila koji kilogram, učinit će sve da to sakrije. Prijeći će pogledom preko gluhe osobe od glave do pete, malo razmisliti i onda reći: „Izgledaš dobro“.

Izgledati dobro za njih znači: „Prijatelju, ugojio si se par kilograma“. To znaju i oni i gluhi, pa zašto onda to i ne kažu?

4. Lažno kišu

Dok gluhi ljudi kišu normalno, čujući misle da treba dodavati zvučne efekte, kao što su „apčiha“ i slični zvukovi. Misle da su tako društveno prihvatljiviji.

5. Skreću pogled u razgovoru

Za razliku od gluhih, čujući većinom gledaju na sve strane dok razgovaraju s nekim. Kao da im razgovor sa sugovornikom nije dovoljno interesantan, pogledom traže druge ljude koji su možda došli, bacaju pogled na svoj mobilni telefon provjeravajući imaju li novu poruku ili jednostavno gledaju iza sugovornika.

Gluhi uvijek svu svoju pažnju poklanjaju sugovorniku, bilo da je čujući ili gluhi, pa bi voljeli da i čujući njima posvete podjednaku pažnju.

6. Kada izbjegavaju nositi slušni

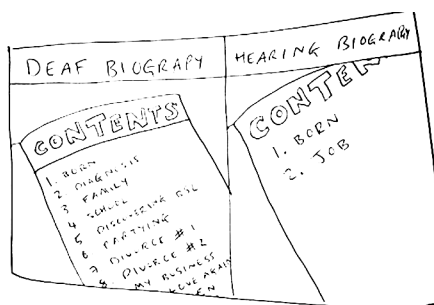
aparati, a nagluhi su

Ovo se odnosi na čujuće koji se prave da još uvijek dobro čuju iako su nagluhi. Čega se srame? Umjesto da priznaju da su nagluhi i da nose slušni aparat, radije ostavljaju dojam da su zaboravni ili nezainteresirani, što je tužno.

7. Pa što ako ne pogriješe?!

Gluhi bi željeli da se čujući malo manje prave važni što mogu pravilno otpjevati neku pjesmicu. Kada gluhi pjevaju uz neku pjesmu Beatlesa ili pjevaju „Danas nam je divan dan“ ne žele da im se govori da to loše zvuči, žele da ih pustimo da pjevaju koliko god žele. Ako nam se ne sviđa, ne moramo ih slušati!

8. Da biste saznali njihovu životnu priču, trebat će vam cijeli život

Kada upoznate neku gluhu osobu, nećete saznati samo uobičajene podatke, kao što je škola koju je pohađala ili zanimanje kojim se bavi. Naprotiv, ispričat će vam cijelu životnu priču. Tu spada i genetski razlog za njihovu gluhoću, obiteljsko stablo, pa sve do detalja i sitnica iz svakodnevnog života, i to sve u prvih pola sata vašeg poznanstva.

S druge strane, kada upoznate čujuću osobu, saznat ćete jedino gdje je odrasla i čime se bavi. Za ostalo će vam biti potreban cijeli život mukotrpnog sklapanja malih dijelova njihove životne slagalice

dok im čitate s usana.

9. Stalno pretpostavljaju

Ova stavka je važna.

Ne pretpostavljajte... da su svi gluhi ljudi isti.

Neki koriste znakovni jezik, a neki čitaju s usana. Neki vole pomoć tumača za znakovni jezik, a neki više vole da im se napiše. Neki koriste sve navedene načine.

Ne pretpostavljajte... da vas gluhi čuju isto svakog dana. Neki put ćete se nalaziti na bučnom mjestu ili nećete govoriti podjednako jasno. Vaš gluhi sugovornik može biti umorniji nego za vrijeme prijašnjeg susreta.

Ne pretpostavljajte... da ste pametniji od gluhih zato što oni neki put nešto pogrešno čuju. Možda ste pametniji, a možda niste. Odigrajte partiju šaha pa ćete znati.

10. Viču bez potrebe

Gluhi imaju problem kada čujući mrmljaju dok govore, pokrivaju usta rukom ili skreću pogled. Treba ih gledati u oči i možda malo usporiti. Što god da napravite, nemojte vikati, to ne pomaže! Naprotiv, izaziva strah i neugodu.

CLAUDIA GORDON

– GLUHA PRAVNICA KOJA JE ZAPOSLENA U BIJELOJ KUĆI

Claudia Gordon je gluha osoba koja komunicira znakovnim jezikom. Pomoćnica je direktora ureda odjela Ministarstva rada u Obaminoj vladi. Njezin je posao praćenje diskriminacije na temelju boje kože, spola, vjere, dobi, rase, etničkog podrijetla, statusa ratnog veterana i invaliditeta.

Claudia Gordon

Od rane dobi doživljavala je najgoru diskriminaciju, ali izdržala je zbog velike podrške i ljubavi svoje obitelji.

Rođena je na Jamajci u siromašnoj obitelji. Njezina je majka završila osnovnu školu i radila kao spremačica i pralja te tako uzdržavala troje djece. Preselila je u južni Bronx da bi više zarađivala i planirala se vratiti djeci čim bude moguće. Najstarija sestra Mildred Taylor je brinula o svima. U osmoj godini Claudia je iznenada osjetila

jaku bol u ušima. U blizini nije bilo bolnice pa ju je sestra odvela u malu kliniku u kojoj nije bilo dežurnog liječnika. Medicinska sestra nije znala što joj je i nije joj dala antibiotik. Samo je ustvrdila da djevojčica gubi sluh.

Claudia kaže da joj se život preko noći promijenio. Iako je bila najpametnija učenica u razredu, bila je isključena iz škole, ostala je kod kuće, izgubila je prijatelje i postala predmet ismijavanja. Mislila je da je jedina gluha osoba na svijetu. Na Jamajci su gluhe osobe bile stigmatizirane. Claudia se sjeća da su gluhu ženu koja je živjela u blizini zvali „glupa“ i da su djeca na nju bacala kamenje.

Kasnije je shvatila da je i njezin život mogao izgledati kao život te gluhe žene da je njezina majka nije odvela u Ameriku kad je imala jedanaest godina. Nakon stresnog početka školovanja u redovnoj školi, upisali su je u Lexington, školu za gluhe, gdje je naučila znakovni jezik, bavila se sportom

i postala najbolja učenica. Čim je krenula u srednju školu, znala je da želi postati odvjetnica. Nije se obazirala na tuđa mišljenja da to nije moguće i da neće uspjeti. Diplomirala je političke znanosti, nakon čega je studirala prava osoba s invaliditetom. Nakon diplome 2000. godine, postala je prva gluha Afroamerikanka koja je postala doktor prava.

Nakon toga je radila kao odvjetnica u Američkoj nacionalnoj organizaciji gluhih. Radeći s gluhim pripadnicima manjina i siromašnima, poželjela je raditi u federalnom uredu. Cilj joj je bio da se antidiskriminacijski zakoni zaista provode. Željela je biti izravno uključena i pomoći u borbi protiv diskriminacije. Aktivno je uključena u udruženje National Black Deaf Advocates koje se bavi borbom za prava gluhih crnaca u Americi.

Od 2002. do 2005. godine bila je dopredsjednica te organizacije. Bila je Miss gluhih crnaca 1990.

Prevođenje u Bijeloj kući

godine. Sudjelovala je u modnoj kampanji Ralpa Laurena za Polo Jeans, izvodeći znak „volim te“ na znakovnom jeziku. Taj se plakat mogao prije dosta godina vidjeti i u Zagrebu, u Massarykovoju ulici. Od 2004. radi kao viši politički savjetnik odjela za sigurnost pri Uredu za ljudska prava i građanske slobode. Dobila je brojne nagrade i priznanja. Obama ju je zaposlio u svojoj vladi i sada se bori za jedna-

kost gluhih i svih drugih građana koji čine manjine te za zaštitu njihovih radnih prava.

Claudia Gordon nije samo „figura“ u Obaminoj vladi, ona je iznimno jaka, hrabra, sposobna i inteligentna gluha žena koja je život posvetila borbi za ljudska prava i koja misli svojom glavom, bez utjecaja čujućih osoba.

Vesna Ivasović

ljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti

GARY MALKOWSKY – GLUHI POLITIČAR IZ KANADE

Član kanadskog provincijskog parlamenta bio je gluha osoba. Rođen je 1958. godine. Otac mu je bio Poljak, a majka francuskog podrijetla. Pohađao je oralnu školu za gluhe i naučio znakovni jezik od drugih gluhih učenika jer se u školi nije smio koristiti. Danas to više nije oralna škola, već škola koja koristi znakovni jezik. Ranih 80-ih godina diplomirao je na Gallaudet sveučilištu za gluhe u Washingtonu. Diplomirao je socijalni rad i psihologiju, a magistrirao rehabilitacijsko savjetovanje, također na Gallaudetu.

Prije nego što se počeo baviti politikom radio je kao savjetnik. Osim toga, aktivno je radio na priznavanju znakovnog jezika kao sredstva podučavanja gluhe djece. Kandidirao se za člana ontarijske Nacionalne demokratske stranke, uz pomoć tumača. Uspio je, i od 1990. godine je radio u uredu te stranke.

Do 1995. godine bio je član zakonodavne skupštine Ontarija i u to je vrijeme bio parlamentarni pomoćnik ministra obrazovanja i osposobljavanja te član odbora vlade, pravosuđa, građanskih prava i socijalnog razvoja. Jedno od njegovih najvećih postignuća

je uvođenje ontarijskog zakona za osobe s invaliditetom (1994.) i Zakona o dostupnosti za osobe s invaliditetom u Ontariju (2005.). Osobito se zalagao za dostupnost obrazovanja gluhim osobama putem znakovnog jezika.

Gary Malkowsky

Nakon što mu je mandat završio, radio je kao savjetnik predsjednika Kanadskog udruženja za sluh. Njegove zasluge i uloga u povijesti gluhih prepoznati su pa mu je Gallaudet 1991. dodijelio nagradu. On je glavni lik u neobjavljenoj knjizi koju je napisao Richard

Medungo pod naslovom „Gluhi političar: Priča o Garyju Malkowskom“. Medungo je objavio knjigu „Veći snovi: Dvočinka o gluhom političaru Garyju Malkowskom“. Na youtubeu također postoji video o njemu: <http://www.youtube.com/watch?v=s-39ZcvLaes>, kao i brojni intervjui. Gary živi u Torontu sa suprugom i šestoro djece.

Gary je uzor svim gluhim osobama svijeta koje trpe diskriminaciju. On je prvi izabrani gluhi političar koji koristi isključivo znakovni jezik. Također je prvi član Parlamenta koji je koristio samo znakovni jezik.

Mnogi danas Garyja smatraju herojem i legendom, a gluha djeca u Kanadi i Americi u njemu vide uzor i žele postati političari koji će se boriti za ljudska prava gluhih. Gary je često mentor gluhim učenicima i studentima koje podučava na seminarima, ljetnim programima i sl., nastojeći im pokazati da moraju biti odgovorni građani koji su aktivni i poduzetni u borbi za svoja prava i dobrobit svih gluhih. Važno je obrazovati

Knjiga o Garyju Malkowskom

mlade gluhe, naučiti ih kako biti uspješan vođa i kako uzeti stvari u svoje ruke te ne dozvoliti da čujuće osobe odlučuju u njihovo ime. Gary je primjer da je to moguće, a ključ uspjeha je - uz inteligenciju, znanje, marljivost i upornost - samopouzdanje i samopoštovanje gluhe osobe, svijest da je znakovni jezik jednako vrijedan kao i govor i da biti gluh ne znači biti manje vrijedan ili sposoban.

Veoma je važna i svijest da gluhi zaslužuju imati ista prava kao i čujući, što im i zakon garantira, ali se, nažalost, najčešće ne provodi.

Vesna Ivasović

ljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimlj

EVELYN GLENNIE, GLAZBENICA KOJA NE ČUJE

Kada se Evelyn Glennie osamdesetih godina prošlog stoljeća prijavila na prijamni ispit na Kraljevskoj muzičkoj akademiji u Londonu, odbili su je. Odbijanje su obrazložili činjenicom da ona ne čuje te da zbog toga ne može biti student muzičke akademije. To nije bio odgovor koji je mogao zadovoljiti Evelyn Glennie. Odgovorila je toj cijenjenoj instituciji da ako odbacuju kandidate na temelju predrasuda, ne saslušavši ih, ne vidjevši tko su i što mogu ponuditi svijetu glazbe, takav stav dovodi u pitanje i njihove čujuće studente, jer koji su kriteriji na temelju kojih se odlučuje tko će biti primljen, a tko ne?

Nakon što su dobro razmislili, omogućili su joj pristup ispitu i primili je. Bio je to presedan koji je postao pravilo: od tada, komisija ne može a priori odbiti kandidata zbog nečega što im se čini kao 'očiti nedostatak'. Svi imaju pravo dobiti priliku i pokazati što znaju i umiju, a komisija će svoju ocjenu bazirati na temelju kandidatovog postignuća u svijetu muzike, a ne na temelju predrasuda.

Nije ovo jedina prepreka koju je Evelyn Glennie, škotska perkusionistica, savladala tijekom svog života. Kada se napokon upisala na muzičku akademiju, željela je postati solistica, ali ni to nije bio lagan pothvat jer za muzičke instrumente koji spadaju u kategoriju udaraljki nitko nije pisao djela za solističke izvedbe. Što bi ona uopće mogla izvoditi na solističkom nastupu?

Zapravo, takvih djela skoro pa uopće nije bilo kada je Evelyn Glennie studirala, ali danas ona u svojoj biblioteci posjeduje preko 2800 solističkih kompozicija za perkusionističke instrumente, od čega je dio njih skladan baš za nju. Da, ona je prva osoba kojoj je uspjelo ostvariti karijeru solo perkusionistice u povijesti muzike!

Rođena je 19.7.1965. u Aberdeenshireu u Škotskoj gdje je s osam godina počela učiti svirati klavir. Iste godine joj je počeo slabiti sluh. S dvanaest godina bila je potpuno gluha. Ali njezina želja za muzikom bila je jača no ikad, pa je odlučila početi učiti svirati bubanj. Na prvom satu profesor joj je postavio pitanje: kako misli učiti muziku kada ne čuje? Ona je odgovorila da ona ne čuje ušima već

Evelyn Glennie

cijelim svojim tijelom. Zajedno s učiteljem pronašla je način kako 'čuti' instrumente. Polaganjem dlanova na zid učionice osjetila bi ne samo vibracije instrumenta već i ton, to jest frekvenciju zvukova, i razliku između tonova. Na isti način i danas osjeća instrumente na kojima svira - dodirom. Ona kaže da njezino tijelo postaje "rezonantna kutija", to jest da joj cijelo tijelo služi kao "ogromno uho".

Ona ne misli da zna odgovore na mnoga pitanja koja joj ljudi postavljaju, ali zna da je u životu važno

“slušanje na drugi način”, kako opisuje svoju percepciju.

Većina nas kada pomisli na instrumente na kojima se zvuk dobiva udaranjem, razmišlja o ritmu kao jedinom i najvažnijem nositelju muzičke izvedbe. No to nije slučaj s Evelyn Glennie. Ono što nju interesira su muzičke fraze. Muzička fraza je niz tonova koji zvuče prirodno i kompletno čak i kada se sviraju odvojeno od glavne muzičke melodije.

Ona kaže da misli u muzičkim frazama, dakle, izvodi nešto što ima svoj početak, sredinu i kraj. Jedna se takva fraza može sa svakim ponavljanjem malo promijeniti, te se na takav način razvija kompozicija. Ritam koji se razvija kada se muzika interpretira na taj način nije striktni i suhi ritam, već živahan protok muzike s bezbroj ritmičkih varijacija. Stručnjaci smatraju da je baš to ključ dobre muzičke izvedbe.

Dakle, kako bi glazbenik bio interesantan izvođač, nije dovoljno samo naučiti tehnički korektno izvoditi neko djelo, niti je dovoljno unijeti vlastite emocije u interpretaciju. Postoji mnogo izvođača koji fantastično sviraju, ali im to ne garantira uspješnu karijeru. Ono što

Evelyn Glennie održava na vrhu, osim shvaćanja važnosti muzičke fraze kod perkusionističkih instrumenata, je i njezina radoznalost. Otprije poznatom muzičkom djelu obavezno pristupa kao da se s njime prvi puta susreće. Na taj način u već poznatom djelu otkriva nove stvari i uvijek nauči nešto novo ondje gdje većina ljudi misli da se nema više što naučiti.

Njezina solo karijera traje već više od dvadeset godina. Godišnje iz

vede oko 100 koncerata u raznim zemljama. Ponekad nastupa sama, ponekad s drugim muzičarima, a često i s orkestrima, i to simfonijskim, uvijek u ulozi majstora virtuoza. Dakle njezin instrument je onaj koji nosi izvedbu, a ostali instrumenti su joj pratnja. Kako bi bolje osjetila instrument na kojem svira, nastupa bosa. Svira na različitim perkusionističkim instrumentima, ponekad i na više njih tijekom iste izvedbe.

Voli putovati i istraživati muziku, tako da posjeduje zbirku od preko 1800 komada perkusionističkih instrumenata iz cijeloga svijeta.

Na pitanje misli li da bi bila bolji muzičar da čuje, ona odgovara da ne zna, ali da misli da bi bila drugačije ljudsko biće jer je, dopustivši svom tijelu da postane vrlo osjetljivo, postala osjetljivija i na ljudska bića i prilike u kojima se nalaze. „Osjećam da su suosjećanje, strpljenje, uključenost, individualnost i socijalna osviještenost oblici socijalnog slušanja koje nas čini ljudima.”

Iva Valentić

15.9.2013.

Fotografija:

Cambridge Newspapers Ltd

ZAVRŠNI ISPIT.
1. STUPNJA TEČAJA
ZNAKOVNOG
JEZIKA

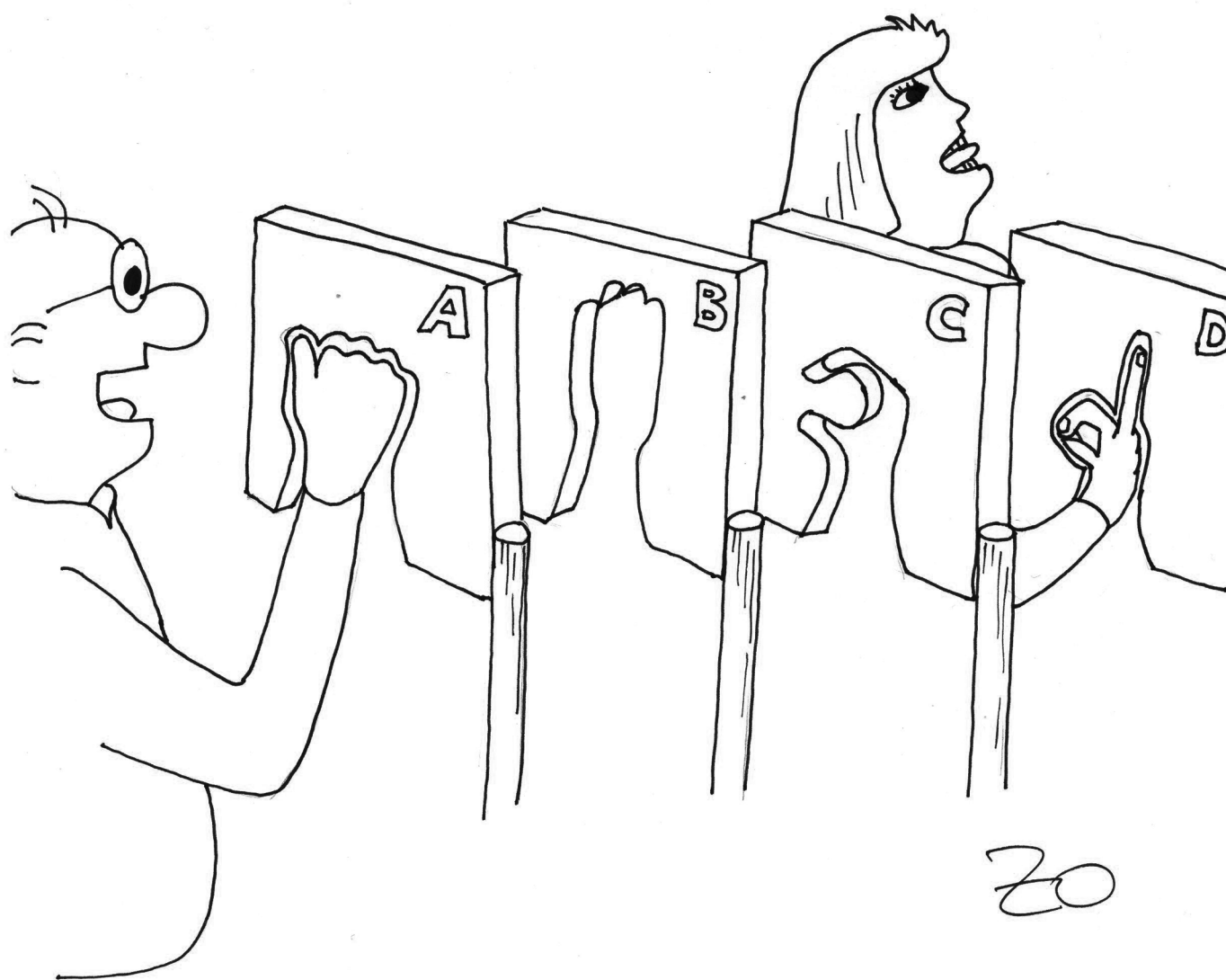
DLAN ŠKOLA ZA RANAKOVNI JEZIK

UH, TEŠKO JE TO!
DA IDEMO PRVO
U KAFIĆ PA POSLIJE
DOĐEMO OVDJE?

zo

POMAGALO ZA ZNAKOVNI JEZIK

karikature: mr.sc. Zlatko Orčić

7 STVARI KOJE TREBATE ZNATI O ZNAKOVNOM JEZIKU

1. Različite zemlje imaju različite znakovne jezike

Znakovni se jezik, kao i ostali govorni jezici, razvija iz interakcije ljudi jednih s drugima. On se događa u stvarnom vremenu i stvarnom prostoru, a nije izumljen kao sustav i predan zajednici gluhih da ga koriste kao sredstvo.

2. Nakon nekoliko generacija improvizirane geste mogu prerasti u cjeloviti jezik

Godine 1980. otvorena je prva škola za gluhe osobe u Nicaragui. Učenici, koji su prethodno bili izolirani od drugih gluhih ljudi, sa sobom su donijeli geste na koje su navikli kod kuće te stvorili svojevrsan pojednostavljeni znakovni jezik.

To je funkcioniralo u komunikaciji, ali nije bilo dosljednosti te pravilne reguliracije u znakovanju.

Nova generacija koja bi došla u

školu usvojila bi taj jezik i spon-tano ga počela mijenjati stvarajući dogovarajući se oko glagole te stvarajući pravila za ostalu gramatiku.

S vremenom, to se stabiliziralo, tj. pretvorilo u potpun lingvistički sustav, ISN, tj. Idioma de Señas de Nicaragua.

3. Znakovni jezik nije ovisan o govornom jeziku

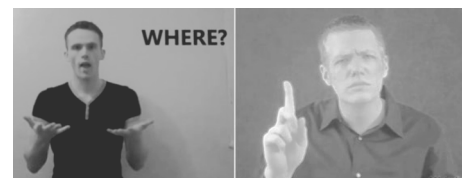
Iako se znakovni jezik razvija unutar društvene zajednice, on je neovisan od govorne sredine i govornog jezika. Američki znakovni jezik (ASL) je sasvim drugačiji od britanskog znakovnog jezika (BSL) unatoč činjenici što je engleski govorni jezik u objema zemljama. Puno je poveznica između govornog i znakovnog jezika, jer gluhi ljudi čitaju, pišu, čitaju s usana pa se sve to održava i na znakovni jezik, ali to su samo neke značajke koje nisu najbitnije za znakovni jezik kao takav, zaseban i osobit, jedinstven.

4. Znakovni jezik ima svoju gramatiku

Postoje pravilo kako pravilno formirati rečenice u znakovnom jeziku. Na primjer, znakovni jezik koristi prostor ispred osobe koja znakuje kako bi se, pokazivanjem/upiranjem, objasnilo tko je kome što učinio. Bilo kako bilo, neki glagoli pokazuju na oboje – i subjekt i objekt glagola, neki pokazuju samo na objekt, a neki ne pokazuju uopće.

Još jedno od pravila je da dobro postavljeno pitanje treba imati točno postavljen oblik obrva. Obrve bi trebale biti usmjerene prema dolje kada postavljamo tko-što-gdje-kada-zašto pitanja, a usmjerene prema gore koriste se za DA/NE pitanja.

Ako pogrešno ili nedosljedno koristite pravila, dobit ćete efekt "stranog" akcenta.

5. Djeca usvajaju znakovni jezik na isti način na koji se usvaja govorni jezik

Faze za usvajanje znakovnog su iste kao i kod govornog jezika. Bebe se počinju igrati rukama i usvajaju znak po znak, a tek kasnije znakove povezuju u rečenice. Uče kao i sva djeca kroz prirodnu interakciju sa svojom okolinom.

6. Oštećenje mozga utječe na znakovni jezik na isti način kao i na govorni jezik

Kao posljedice moždanog udara ili ozljeda mozga sposobnosti povezivanja znakova odnosno

razvitka normalnog znakovnog jezika mogu nestati. Oni mogu biti u stanju proizvesti rečenice, ali s pogrešno formiranim znakovima. Isto će se dogoditi i s govornim jezikom. Različita oštećenja utječu na prestanak nekih od funkcija jezika.

7. Znakovni jezik je vizualni jezik

Znak može biti vrlo jednostavan

i formalan, ali može u potpunosti iskoristiti svoju vizualnu prirodu za ekspresivnim ili umjetničkim doživljajem.

Kada se izražava na znakovnom jeziku, koristi se izraz lica i pokret. Zapravo je to umjetnički performans riječi i u tom je njegova mala prednost pred govornim jezikom.

Držanje tijela, glave, ruku,

izvođenje gesti, unošenje emocija, sve je to zajedno slika znakovnog jezika. To je sve tako nevjerojatno da se možemo diviti ne samo tome što sve sa znakovnim jezikom možemo činiti nego i onome što on znači.

<http://mentalfloss.com/article/13107/7-things-you-should-know-about-sign-language>

ljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti

ZAŠTO GLUHE OSOBE TIHO KIŠU?

U internetskom časopisu za zajednicu gluhih osoba *Limping Chicken* nedavno je objavljen tekst kako gluhe osobe i one neoštećenog sluha kišu na različit način.

Članak je napisao nagluhi novinar Charlie Swinbourne. U njemu stoji kako gluhe osobe ne proizvode zvuk dok kišu, dok čujući to stalno rade. Zvuk „Apčih!“ je našao i svoje mjesto na Swinbourneovoj humorističnoj listi od 10 najiritantnijih zvukova koje proizvode čujući.

Zvuk kojim se dočarava kihanje nije univerzalan. Englezi koriste „achoo“, Francuzi „atchoum“, Japanci „hakashun“, a Filipinci „haching“.

Umetanje riječi u kihanje te naši odgovori poput „nazdravlje“ dio su kulturnih navika koje usvajamo s vremenom. Stoga ne iznenađuje da gluhe osobe, pogotovo one koje koriste znakovni jezik, nemaju potrebu dodati riječ „choo“ jednoj od najprirodnijih ljudskih radnji.

„Za gluhe osobe kihanje je ono što bi trebalo biti, nešto što se jednostavno dogodi“, stoji u Swinbourneovom članku.

Autor je čak pokušao opisati kako zvuči kihanje kod gluhih osoba – postoji dubok uzdah prije no što

osobe kihnu, a zatim slijedi brži i oštiji zvuk zraka koji izlazi.

Postoji vrlo malo istraživanja koja se bave kihanjem kod gluhih osoba, no ipak postoje neka koja su se bavila gluhim osobama i njihovim smijehom.

Zvuči li smijeh gluhih osoba drugačije od smijeha osoba neoštećena sluha? Članak pod naslovom „Laughter Among Deaf Signers“ objašnjava kako se smijeh gluhih osoba može lako prepoznati, no unatoč tome razlikuje se od smijeha čujućih osoba.

Ravnateljica centra pod nazivom Deafness Cognition and Language Research Centre u sklopu Sveučilišta u Londonu, Bencie Woll, ove radnje naziva „vegetativnim zvukovima“. Ona smatra

kako zvuk možemo modificirati, ali ga ne možemo zaustaviti.

„Kad se smijemo, ne trudimo se da taj zvuk zvuči kao ha-ha. To je jednostavno zvuk koji izlazi kao rezultat promjena koje se događaju u

našem grlu. Mi imamo utjecaj nad kihanjem i smijehom tako da ih možemo prigušiti ili im dodati jačinu, ovisno o tome što je društveno prihvatljivije.“

Izvor: <http://znanost.geek.hr/clanak/zasto-gluhi-ljudi-tiho-kisu/#ixzz2e6gbaHSF>

pripremio Lino Ujčić

1.

GLE KINEZ
SA PSOM!

SIGURNO ĆE GA OKRENUĆI
NA RAŽNJU ZA RUČAK! JADAN
PAS NE ZNA ŠTO GA ČEKA!

2.

3.

! ? ? ?

ONI NE ZNAJU DA JE ON GLUH

Yling

3. MEĐUNARODNA IZLOŽBA GLUHIH UMJETNIKA – „STVARALŠTVO IZ TIŠINE“

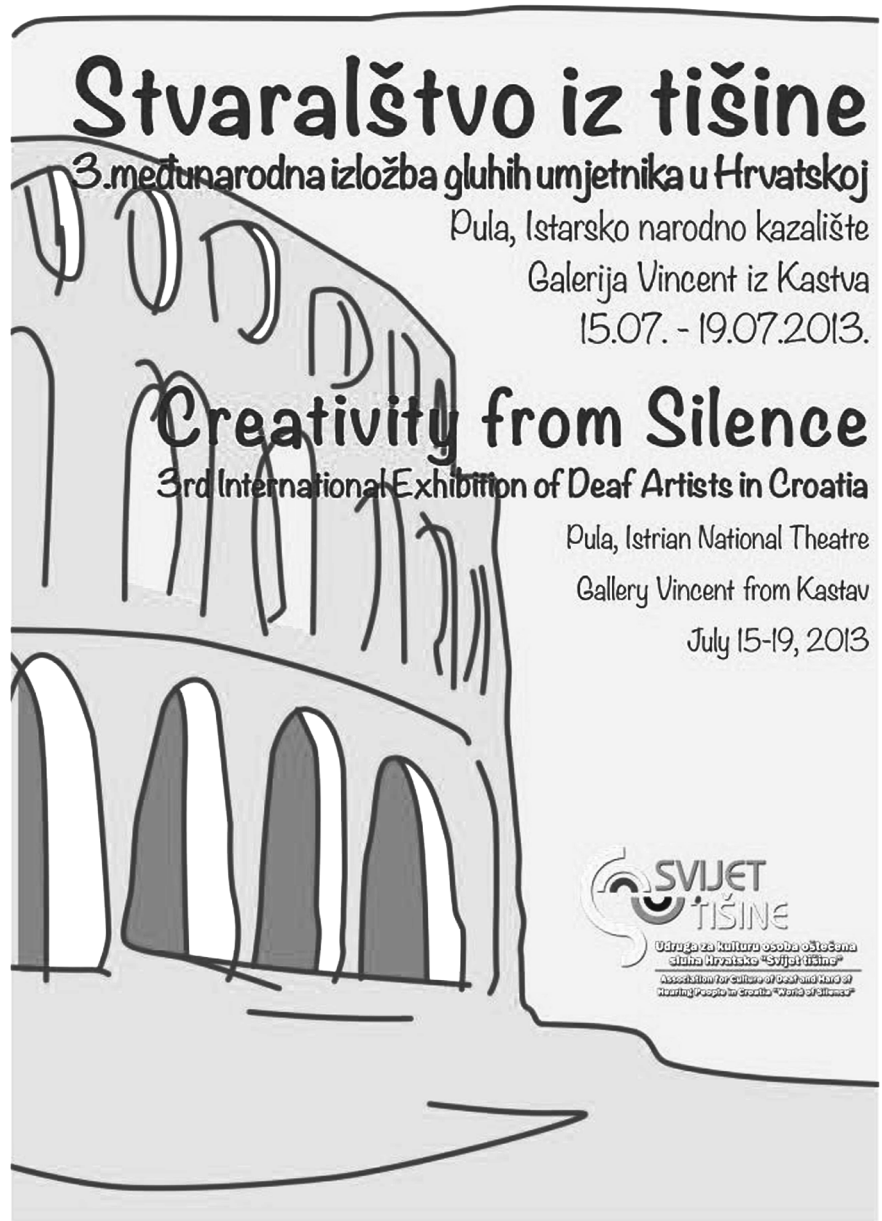
Ove smo godine u Puli od 15. do 19. 7. na 3. međunarodnoj izložbi gluhih umjetnika imali priliku vidjeti djelić stvaralaštva gluhih.

Izložbu je organizirala Udruga za kulturu osoba oštećena sluha Hrvatske „Svijet tišine“ pod nazivom „Stvaralaštvo iz tišine“. Taj naziv izražava svu snagu duha i kreativnosti koju gluhi crpe upravo iz tišine.

Izložba je privukla mnoge gluhe umjetnike, njih 28, iz Italije, Rusije, Mađarske, Francuske, Bosne i Hercegovine te iz naše domovine. Mnogi od njih su stari znanci jer su sudjelovali na jednom ili više međunarodnih natjecanja za gluhe umjetnike u gradu Cuvio (Italija), gdje su gluhi umjetnici iz Hrvatske osvajali prestižne nagrade i priznanja. Inače, članovi Udruge su sudjelovali i na međunarodnim natjecanjima i izložbama u Rimu, Milanu, Reimsu i Kölnu.

Važno je istaknuti kako je izložba održana pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske koji podržava rad i djelovanje Udruge, te uz potporu Ministarstva kulture, Ministarstva socijalne politike i mladih, grada Pule, Upravnog odjela za kulturu Istarske županije te ostalih sponzora.

Otvorenju je nazočila i Vesna Škulić kao povjerenica predsjednika Josipovića za osobe s invaliditetom. Istaknula je sljedeće: „Ovu izložbu treba jednostavno vidjeti i uživati. Izložba predstavlja jedan „krik iz tišine, krik gluhih osoba da ih se čuje.“ Vanda Šagovac, predsjednica udruge

„Svijet tišine“, dodala je: „Nema razlike između čujućih i gluhih umjetnika. Kada vidite sliku, ne možete procijeniti je li autor gluhi ili nije.“ Kao turistički menadžer I turistički vodič za gluhu populaciju, Vanda Šagovac ovu izložbu vidi kao spoj kulture i turizma, radi čega je i izabrana Pula.

Otvorenje je vodio Filip Kovačić, a na znakovni jezik je prevodila Renata Hrsan.

Izložba je bila natjecateljskog karaktera pa su prema sudu tročlanog žirija Udruženja likovnih i književnih stvaralaca Pula dodijeljene tri nagrade.

Prvu nagradu primio je slikar iz Italije Primo Cajani (sponzor Grad Pula).

Drugu nagradu je osvojio slikar iz Rusije Sergei Ushenko (sponzor Upravni odjel za kulturu Istarske županije).

Treća je nagrada pripala slikarici iz Hrvatske Ivi Vrbos (sponzor URIHO, Zagreb).

Nagrade su važne za umjetnike kao motiv da što više rade i stvaraju, a za udrugu Svijet tišine je važno da društvo primijeti i prihvati likovna ostvarenja gluhih umjetnika.

Lino Ujčić

3.mjesto , Iva Vrbos

članovi grupe „Svijet tišine“

danja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - do

EKSTERNI PREVODIOCI ZA BOSANSKI, SRPSKI, HRVATSKI, TURSKI I ZNAKOVNI JEZIK U BEČKIM BOLNICAMA

U bolnicama "Simmelweis/Rudolfstiftung" i bolnici za djecu "St. Anna", članicama "Bečkog udruženja bolnica" i bolnicama "Lorenz-Böhler-Krankenhaus" i "Meidlinger Unfallkrankenhaus" koje rade u slopu "Općeg zavoda za osiguranje od nesreća" 7. listopada počinje pilot-projekt u sklopu kojeg se na 16 sati dnevno uvode eksterni prevodioci.

U početku će biti zaposleno 8 do 14 prevoditelja od 6 do 22 sata koji će raditi iz jednog bečkog ureda putem videoveze i prevoditi na bosanski, hrvatski, srpski, turski i znakovni jezik.

Testna faza trajat će pola godine, a na kraju će projekt vrednovati svi

sudionici.

Projekt su pokrenuli platforma "Sigurnost pacijenata", Ministarstvo zdravstva Republike Austrije i Univerzitetski institut, jer loša komunikacija u bolnicama često može dovesti do pogrešnih dijagnoza i terapija, višestrukih pregleda, visokih troškova i drugih komplikacija.

Do sada su u ulozi prevoditelja bili

djelatnici bolnica stranog porijekla ili obitelji pacijenata, čime nije osigurana kvaliteta komunikacije ni privatnost pacijenta.

Ukoliko se ovaj pilot-projekt pokaže efikasnim, bit će uveden širom Austrije gdje danas živi 1,1 milijun ljudi stranog porijekla.

Tekst je preuzet iz tiska „Novo vrijeme“ koji izlazi u Sarajevu, dana 26.06.2013.

ŠKOLA ZA GLUHE IZ 1900.GODINE

„Na prvi pogled, ova djeca izgledaju kao da su radila nešto što smo svi učinili u djetinjstvu, ali ne želimo priznati - pjevali pred ogledalom

glumeći pop zvijezdu.

No to je zapravo vježbanje govora gluhe djece. Ova gluha djeca u Anatoliji usavršavaju

oblikovanje usta pomoću ogledala.“

Neil Bates

Fotografija iz Turske - Anatolija College (Public Domain)

Reljef konkretna Češka znakovni jezik

"Život je lijep, biti sretni i ljubav."

češkog kipara Zuzana Čížková
Na zidu jedne škole za gluhe učenike
u Pragu

U povodu proslave Dana gluhih 28.9.2013. u Gradu mladih u Dubravi, na poziv Saveza gluhih i nagluhih grada Zagreba, Udruga «Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura Gluhih – DLAN» prikazala je kratku kazališnu predstavu

«Deset minuta».

Tu predstavu su izveli Iva Vrbos i Mingsheng Pi. Ta neobična predstava sažima cijeli jedan dan u životu radnog čovjeka u deset minuta na humorističan način.

Publika je izvrsno prihvatila ovu

kratku predstavu, dobro se zabavljala uživanjem u pokretima tijela i mimici gluhih izvođača.

MingSheng Pi

Članovi kazalište družine „DLAN“

MingSheng Pi i Iva Vrbos

deaf

